

ffisersbladet

Tidsskrift for Befalets Fellesorganisasjon

nr. 4 juni 2006 • årgang 23

Fallskjermkurs for
kadetter s.6-7

Moderne feltartilleri-
systemer s.14-16

KNM «Fridtjof Nansen»
på plass s.20-22

BFO på besøk i
Afghanistan s.34-37

**Ett yrke
– én organisasjon**

NFF Norsk Flytteforbund

Adams Express AS

Boks 206 Skøyen, 0213 Oslo
Tel 23011450
Faks 23011451
oslo@adamsexpress.no
www.adamsexpress.no

Alfa Quality Moving AS

Ullern Allé 2, 0381 Oslo
Tel 2206 5150
Fax 22065151
anne@alfamoving.no
www.alfamoving.no

Bergen Flytningsbyrå AS

Storbotn 108, 5083 Øvre Ervik
Tel 55193900
Faks 55194240
post@bergen-flytningsbyra.no
www.bergen-flytningsbyra.no

Cargo Partner AS

Boks 43 Sentrum, 0101 Oslo
Tel 24134060
Faks 24134061
Oddvar@cargopartner.no
www.cargopartner.no

Christiania Transport-Bureau AS

Ensjøvn 12, 0655 Oslo
Tel 22683107
Faks 22681107
rolfj@christiania-transport.no

Hasselberg Transport AS

Håndverkervn 8, 9018 Tromsø
Tel 77633333
Faks 77635558
Ken.baatnes@hasselberg.no

Håkull AS

Stokkamyrveien 22,
4313 Sandnes
Tel 51636060
Faks 51636050
Tom.ims@haakull.no
www.haakull.no

Kongstein & Sønn AS

Thranevegt 2, 3187 Horten
Tel 33041128
Faks 33043324
post@kongstein.no

Kristiania Visergutkontor AS

Verkseier Furulundsv 21, 0668 Oslo
Tel 22151555
Faks 22151563
Visergut@kvk.no
www.kvk.no

Majortrans Flytteservice AS

Boks 39 Røa, 0701 Oslo
Tel 67161616
Faks 67161617
Oslo@majortrans.no
www.majortrans.no

-avd Bergen:

Boks 197 Nesttun, 5853 Bergen
Tel 55925280
Fax 55925290
bergen@majortrans.no
www.majortrans.no

-avd Stavanger:

Boks 244, 4066 Stavanger
Tel 51443900
Faks 51443901
stavanger@majortrans.no
www.majortrans.no

NFB Transport Systems AS

Boks 52, 1401 Ski
Tel 66813800
Faks 66813801
nfb@nfbtransport.no
www.nfbtransport.no

Rekdal Transport AS

Breivika Industriv. 41, 6018 Ålesund
Tel 70143070 Faks 70155007
Post@rekdal-transport.no
www.rekdaltransport.no

Skullerud Flyttebyrå AS

Hannestadvn 7, 1617 Fredrikstad
Tel 69399940
Faks 69397340
Firmapost@skflytte.no
www.skflytte.no

H K Solberg AS Transport

Boks 4033, 4606 Kristiansand,
Tel 38044111
Faks 38044315
Post@hk-solberg.no
www.hk-solberg.no

Stavanger Flyttebyrå AS

Dusavikveien 21, 4007 Stavanger
Tel 51530475
Fax 51524907
Stavanger.flyttebyra@c2i.net

Vinjes Transport AS

Østre Rosten 98 B, 7075 Tiller,
Tel 72900900
Faks 72900939
Flytting@vinjes.no
www.vinjes.no

Wergeland AS

Boks 243 Nyborg, 5871 Bergen
Tel 55535600
Faks 55535640
wergeland@wergeland.biz
www.haukedal.no

Zachariassen

Transport&Flytteservice AS
Straumfjellsvn 9, 5353 Straume
Tel 5631 2121
Faks 5631 2120
info@zachariassen-transport.no
www.zachariassen-transport.no

A A Flyttetjenester AS

Vestby Østre, 2420 Trysil
Tel 62 45 53 00
Faks 62 45 53 01
flytte@aaflytt.no
www.aaflytt.no

Lønn- og arbeidsvilkår i internasjonale operasjoner

Befal som tjenestegjør i internasjonale operasjoner får for lite igjen for den innsatsen de legger ned. Slik er det. Likevel lever myten om at den norske offiseren har for høy lønn, i beste velgående i brede kretser og jeg lurar på hvordan det er mulig.

Mye av årsaken ligger nok i at flere har hatt interesse av å hevde at det er slik. Det kan virke som et genialt påfunn å svare at det er inntektsnivået her hjemme som er for høyt, når det blir gjort sammenlikninger mellom inntekt ute og hjemme. Men slike geniale påfunn har alltid kort levetid og årsaken er meget enkel, det er ikke rot i virkeligheten for slike påstander. I virkelighetens verden er det faktisk ikke slik som de som ligger under for "geniale påfunn" hevder. I den virkelige verden er det slik: -befalet får for lite igjen for den innsatsen de gjør i internasjonale operasjoner.

Tjenestegjøring i internasjonale operasjoner er ikke en reise til eksotiske himmelstrøk på statens bekostning. Det er belastende tjeneste med en betydelig risiko for dem som deltar. I tillegg kommer selvsagt fraværet fra familie. Når befalet er borte faller det mye ekstra ansvar og oppgaver på den som er igjen hjemme. I våre dager er nesten alle familier avhengige av to inntekter og det er ikke bare enkelt å gå ned i stillingsprosent for å få timene til å strekke til. Det kan ikke være riktig at det er det enkelte befalet eller hans eller hennes ektefelle som skal betale for Norges internasjonale engasjement.

En god indikator for hvor galt det er fatt, fikk vi da det ble kjent at norske brannfolk på flyplassen i Kabul, fikk doblet lønnen da oppholdet deres måtte forlenges med 3 måneder. Et skikkelig brannmannsløft kan man si.

Hadde personellet vært underlagt den samme beordringsplikten som befalet, ville det ikke blitt noen lønnsøkning tipper jeg. Men det angjeldende personellet er ikke underlagt noen beordringsplikt og derfor måtte Forsvaret være lydhøre for de lønnskrav som ble stilt. Men samtidig som Forsvaret fikk følge markedsprisen til brannfolkene på flyplassen i Kabul skulle Forsvarsdepartementet reforhandle avtalen om lønn til dem som deltar i internasjonale

operasjoner. De som trodde at man tok inn over seg at lønnsnivået oppleves å være for lavt, må tro om igjen. Med beordringsplikten i baklommen trenger ikke arbeidsgiveren Forsvarsdepartementet å bry seg så mye om markedskreftene. Man kan jo bare beordre og hvis man nekter beordring fordi du taper for mye rent økonomisk, så må du slutte i Forsvaret.

Det hviler et stort ansvar på den arbeidsgiveren som har stor styringsrett over sine ansatte. Forsvaret har et beordringssystem som på mange områder setter de normale spillereglene om tilbud og etterspørsel ut av kraft. Forsvaret trenger strengt tatt ikke ta hensyn til hva som oppfattes å være rimelige lønns- og arbeidsvilkår i forbindelse med internasjonal tjeneste. Beordringsadgangen gir jo i prinsippet Forsvaret mulighet til å beordre folk til tjeneste for hvilken kompensasjon som helst. Befalet har heller ikke rett til å streike for å tydeliggjøre rettmessige lønnskrav. Befalet kan bare håpe på at Forsvaret som arbeidsgiver er anstendig og sitt ansvar bevisst og ikke utnytter sitt maktmonopol.

Da saken om lønnsforholdene for brannfolkene i Kabul ble kjent krevde BFO at det ble lagt betydelig mer penger i potten når avtalen om internasjonale operasjoner skulle forhandles. Dette fordi vi mente at "brannmannsløftet" var et tegn på at det generelle lønnsnivået i internasjonale operasjoner er for lavt. Forsvarsdepartementet valgte å ikke imøtekomme kravet. Så vi fremmer derfor kravet på nytt når vi sier: BFO tror det vil være fornuftig å bruke noe av de lønnsmidlene som er avsatt til lokale forhandlinger i år, til å bedre vilkårene i særavtalen for internasjonale operasjoner.

God sommer!!

didrik.coucheron@bfo.no

INTERN TELEFONLISTE FOR BFO

Aune, Per Hermann	239	23 10 02 39	992 08 751
Bjerkansmo, Jimmy	237	23 10 02 37	932 08 717
Clausen, Holst Einar	242	23 10 02 42	928 14 251
Coucheron, Didrik	230	23 10 02 30	928 88 643
Dahl, Ragnar	238	23 10 02 38	934 98 520
Danielsen, Lars Kristian	241	23 10 02 41	905 85 355
Eriksen, Mona	243	23 10 02 43	924 28 698
Kay, Eva	248	23 10 02 48	928 61 140
Lillerovde, Frode	240	23 10 02 40	906 40 209
Omberg, Lars	245	23 10 02 45	920 91 238
Rudberg, Rune	232	23 10 02 44	934 20 377
Solberg, Eivind	231	23 10 02 31	934 08 550
Stange, Arild	234	23 10 02 34	934 98 522
Ulrichsen, Kari	246	23 10 02 46	928 05 621
Ydstie, Jo Petter	220	23 10 02 20	934 12 625

Omstillingstillitsvalgte/FLO

Jacobsen, Guttorm	232	23 10 02 32	926 94 221
-------------------	-----	-------------	------------

Omstillingstillitsvalgte/HSTY

Esp, Harry Andre	77 89 73 74	970 48 014
------------------	-------------	------------

Områdetillitsvalgte

Eckholdt, Mathias	0580-5365	77 19 53 65	970 48 101	Nord-Norge
Esp, Harry Andre	0580-7374	77 89 73 74	970 48 014	Nord-Norge
Opdal, Jacob Are	0565-7463	75 53 74 63	924 23 022	Midt-Norge
Grøn, Kristian T.	0550-5232	73 99 52 32	918 52 277	Midt-Norge
Ledal, Rolf J.	0540-3486	55 50 34 86	934 62 716	Vest
Nordhus, Rune	0540-4010	55 50 4010	932 14 671	Vest
Helgesen, Arild	0505-5943	63 92 59 43	934 99 445	Indre Østland
Øverby, Grethe	0502-8543	62 40 85 43	990 96 521	Indre Østland
Karlsen, Sten Rune	0520-3534	69 23 35 34	922 18 110	Viken
Sævik, Pål	0510-9433	23 09 94 33	928 17 119	Viken

Sentralbord Telefax BFO

220 23 10 02 20 Mil: 0510 5694
Siv: 23 10 02 25

UTENLANDSBEORDRING?

VURDERER DU Å KJØPE BIL PÅ EXPORT?

HVA MED DEN BILEN DU HAR I DAG?

INNBYTTE?

VOLVO XC70

Pris fra EUR 28 400 (D5 185 hk, man.)*

2.5T AWD, 210 hk
2.4 D5 AWD, 185 hk

*Gj.sn.forbruk 7,6 l/100km. CO₂-utslipp 201 g/km.

VOLVO XC90

Pris fra EUR 31.045 (D5 185 hk, man.)*

2.5T 5-seter, 210 hk
2.5T 7-seter, 210 hk
T6 5-seter, 272 hk
T6 7-seter, 272 hk
V8 4.4 5-seter, 315 hk
V8 4.4 7-seter, 315 hk
D5 AWD, 5-seter 163 hk
D5 AWD, 5-seter 185 hk
D5 AWD, 7-seter 163 hk
D5 AWD, 7-seter 185 hk

*Gj.sn.forbruk 8,2 l/100km. CO₂-utslipp 217 g/km.

VOLVO CAR INTERNATIONAL CUSTOMERS SALES

er en internasjonal salgsorganisasjon som selger biler til diplomater og militære som er på flyttefot.

Prisene er meget gunstige da bilene leveres rett fra fabrikk i Gøteborg.

Vi har også mulighet til å levere biler i de fleste hovedsteder i Europa og USA.

Bilene kan spesialtilpasses til de markeder de skal brukes/sluttbrukes.

ONE WORLD, ONE MARKET

VOLVO

Offisersbladet

Nr. 4 – 23. Årgang
Organ for Befalets Fellesorganisasjon

BFO:

Postboks 501 Sentrum, 0105 Oslo
Telefon 23 10 02 20
Telefax 23 10 02 25
E-post: post@bfo.no
Internett: www.bfo.no
Besøksadresse: Karl Johans gate 12 j
(inngang fra Kirkegata)

Ansvarlig utgiver:

Didrik Coucheron

Redaktør:

Einar Holst Clausen

Redaksjon og abonnementsavdeling:
Se adresse for BFO
E-post: Offisersbladet@bfo.no
Tlf. abonnementsavdeling: 23 10 02 43
E-post: mona.eriksen@bfo.no

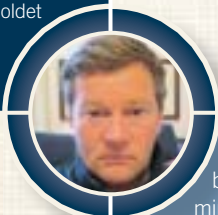
Tilsluttet Yrkesorganisasjonenes
Sentralforbund-Stat

Annonseansvarlig:

Karin Smedsrud karin@2punkt.no
Pb. 347 Økern, 0513 Oslo
Telefon +47 23 19 45 42
Mobil +47 98 20 54 16
Telefax +47 23 19 45 01

(Bekreftet opplag 2005: 10.500)

Signerte artikler representerer ikke
nødvendigvis BFOs mening.
Forfattere er selv ansvarlig for innholdet
og de meninger som fremholdes.
Usignert innhold er redaksjonelt.

Utgivelsesplan 2006:

Nummer	Matr.frist	Utgivelse
Nr. 5 august	18.08	31.08
Nr. 6 oktober	22.09	13.10
Nr. 7 desember	24.11	15.12

Grafisk produksjon:

Design: 2punkt jeanette@2punkt.no

Trykk: Hestholms Trykkeri

Bilder:

Hvis ikke annet er oppgitt, er bildene tatt
av Forsvarets Mediesenter.

Forside:

KNM «Fridtjof Nansen» utenfor Horten,
på vei inn Oslofjorden.
Foto: Einar Holst Clausen

Redaksjonen avsluttet:

07.06.06

Fagpressen

OPPLAGSKONTROLLERT

3 BFO leder:

Luftig mestringskurs for kadetter

8 Al Qaeda angriper oljen

10 Litt av hvert

11 Kjært barn har mange barn

12 Befalsordning og materiell i Danmark

14 Moderne feltartillerisystemer

18 Ryktebørsen

19 Tilbakeblikk

20 KNM «Fridtjof Nansen»

23 BFO-informerer

32 Leserbrev

34 BFOs besøk i Afghanistan

38 Eurofighter og Gripen overbyr JSF

39 Militærpolitiet tilbake til Hærens styrker

40 Stor flydag på Kjeller

44 Hærens stabs- og ledertrener

46 Overføring av forsvarseidendom

48 Ønsker JSF med europisk stempel

MONOPOL-KVELERTAKET TIL POSTEN NORGE

Offisersbladet og andre magasiner/ blader i Fagpressen er i dag mer eller mindre avhengig å bruke Posten Norge for å få sitt budskap ut til leserne sine. For noen år tilbake, var dette helt uproblematisk, og slett ikke dyrt - så lenge man hadde en distribusjonsavtale. Men hvor lenge var Adam i paradiset? For noen "kloke" hoder fant nemlig ut at Posten Norge skulle drives etter moderne bedriftsprinsipper, og bli lønnsom. Etter å ha gitt tusenvis av ansatte sparken, og redusert tilgjengelighet og service, ble prisene på tjenester sakte men sikkert jekket i været. Blader uten de største budsjetter, merket godt den stadig økende portoutgiften. Fra 1. januar 2006, ble imidlertid galskapen virkelig satt i system. Prisen for å få lov til å sende ut blader med postmonopolet, ble for Offisersbladets del, omtrent 40% dyrere! I tillegg stilte Posten Norge et krav om at blader med opplag over 10.000, måtte sende inn et skjema med nøyaktig dato for alle utgivelser hele året. Skjer det noe med trykkerimaskiner, eller adresseringsmaskiner, så ligger man tynt an og Posten Norge kan hevde at avtalen er brutt.

I tillegg skal de vite nøyaktig hvor mange gram hver levering totalt er på, noe som vil si at jeg som redaktør, ett år i forveien må bestemme meg for

hvor mange sider årets utgaver skal være på. Liten eller stor pågang på nyheter, spiller ingen rolle for Posten Norge, for har du sagt at utgave nr 7 i 2006 skal ha 52 sider, så må den ha det. Hvis ikke, er avtalen brutt, og bladene må frankeres ett for ett, noe som selvfølgelig er umulig tidsmessig, og dessuten 10 ganger dyrere.

Prikken over i'en er kravet om at alle blader må sende inn datalist til Posten Norge, med navn på alle som skal ha bladet, sortert på hvert enkelt postnummer. Det er bare monopol som kan stille slike krav! Dette trøstesløse postbyråkratiet bidrar til å kneble redaksjonene, og påføre de en unødvendig stressfaktor, som uansett ikke bidrar til kreativt arbeid. Jeg ønsker å sitere kåsøren Øyvind Thorsen som uttaler at Posten skal ikke gå med overskudd, den skal gå med posten!

Etter min lille utblåsning, er det på tide å gratulere ansatte i Forsvaret med et relativt godt lønnsoppgjør, som forhåpentligvis ikke blir spist opp av kommende rentejusteringer. Håper dere finner noe av interesse i denne sommerutgaven, og jeg benytter selvfølgelig anledningen til å ønske dere alle en varm og god sommer!

holst.clausen@bfo.no

LUFTIG MESTRINGSK

Smånervøse kadetter i en tettpakket Hercules.

Noen ganger kan det bli harde landinger.

Av Lt. Mathias Eckholdt, ØTV BFO

Fallskjermkurs ved Hærens Jegerkommando

BFO blir tatt i mot av en hovedinstruktør fallskjerm, ved porten inn til Hærens Jegerkommando. HJK har en leir i leiren på Rena, hvor altså kadetter fra Krigsskolen på Linderud deltar på fallskjermkurs. Vel inne på instruktørens kontor forklarer rittmesteren til BFO at det ikke er et standard fallskjermkurs som holdes, men et kurs tilpasset Krigsskolens behov samt at det er gjort noen justeringer i forhold til blant annet fysisk test i forkant av kursstart.

Årets kurs er egentlig et prøveprosjekt som skal evalueres av Krigsskolen, HJK og kadettene selv, i etterkant. Fallskjerminstruktøren forklarer at hensikten

med kurset er å styrke kadettens evne til å kunne opptre rasjonelt og effektivt i situasjoner som oppfattes som stressende og risikobetonet. Kurset gir videre et bidrag til elevenes personlige utvikling og lederutvikling.

Nøkkelord under et slikt kurs er fokus, holdninger og ikke minst det å stole på seg selv. Rent utdanningsmessig vil kadettene oppleve effekten av drilling og repetisjon av teknikker – til alt sitter! Sikkerhet er en selvfølge, og instruktørene på HJK har meget lang erfaring med å følge opp elever på slike kurs, og ikke minst vurdere skikkethet før hopping fra fly gjennomføres.

Fakta om kadettene kurs:

- Fysiske opptaksprøver, blant annet 5000m løp og styrketest

- Kun fallskjermkurs, ikke taktisk trening ifm dette
- 2 hopp fra Hercules, static line
- Kvalifiserer ikke til norsk militær fallskjermving

BFO blir vist rundt inne på området på Jegerkommandoen som er bygget for bakketrening under fallskjermkurs. Her finner vi blant annet en modell av en flykropp, pendelstativ, "falltreningspaddock" og ikke minst hopptårnet hvor det skal hoppes fra 12 m. Anlegget ser meget bra ut, og kadettene bekrefter at det gjør nytten! Her kan man drille teknikker og nødprosedyrer i trygge omgivelser under instruktørenes detaljerte oppfølging. Bakketreningssperioden benyttes også flittig til å holde kroppen i form, blant annet ved

URS FOR KADETTER

Tørrtrening fra hopptårnet er for mange tøft nok.

Hoppkurset er en hærleg utfordring, sier tre motiverte kadetter.

En god pris med snus smaker godt før et hopp.

hjelp av morgen fyfo og "innlagte styrkeøvelser" der det er tid til det. BFOs representant registrerer med glede at HJK holder fast ved en del tradisjoner, som gjennomføres med glimtet i øyet både fra instruktører og kadetter. Vi skal ikke røpe for mye av dette, men det er helt klart at dette bidrar til at dette ikke er et kurs man glemmer med det første. ... Det kan nevnes at kadettene sangstemmer er noe av det som blir behørig kontrollert når dette er passende og det er heller ikke sikkert at man akkurat blir dårligere til å ta push-ups etter perioden.

BFO er tilstede når kadettene skal gjennomføre sitt første hopp fra hopptårnet. For mange er det å kaste seg ut av et tårn i denne høyden noe som naturligvis innbefatter en mindre eller større grad av

mestring. Krigsskolen gjennomfører pulsmålinger på enkelte av kadettene, og de får også utlevert skjemaer som skal besvares. En av fallskjerminstruktørene blir beskrevet som Norges beste til å få folk til å kaste seg ut over kanten, og vi registrerer med glede at han også denne gangen lykkes med dette. Straks etter gjennomført hopp får kadettene tilbakemelding, eller som det benevnes her – kritikk, av hoppmesteren som har observert gjennomføringene og notert momenter. Så får kadettene tid til å tenke gjennom kritikken og memorere de riktige teknikker mens de venter på tur til nytt hopp. Fokus og selvdisiplin er viktig i denne fasen, og gir utvilsomt kadettene nye erfaringer innen utdanning og kanskje utvidet innsikt om seg selv. Etter endt økt forlater BFO Hærens

Jegerkommando med et inntrykk av at denne delen av kurset utvilsomt gir et avbrekk i kadettene noe ellers frie tilværelse uten for mye fokus på drill. Svært kompetente og erfarne instruktører sørger for at kadettene får utbytte av kurset og ikke minst best mulige forutsetninger for å gjennomføre det egentlige målet: å hoppe fallskjerm fra en Hercules. Dette gjennomføres med utgangspunkt på Rygge flystasjon, hvor alle kadettene som har fullført og bestått bakketreningen skal gjennomføre to linehopp.

Er dette noe å videreføre for Krigsskolen?

Oppsummert er dette kurset først og fremst noe som forhåpentligvis bidrar til personlig utvikling og mestring for den enkelte kadett. Kurset skal som sagt evalueres i etterkant, og det skal vurderes hvorvidt man skal fortsette med dette. Hvorvidt kurset gir utbytte rent faglig i forhold til pedagogikk og ledelsesfaget har BFO ennå ikke fått tilbakemelding om, men kadettene vi har vært i forbindelse med er positive til en videreføring av denne typen utdanning ut fra et personlig ståsted. Det bør også vektlegges at et slikt kurs selvsagt er både tid- og ressurskrevende i en allerede hektisk hverdag. Men, kurset vil selvsagt også kunne brukes i rekrutteringssøyemed, både til Krigsskolen men også til Hærens Jegerkommando. På lik linje som Sjøkrigsskolens profilering med bruk av skoleskipet Statsraad Lemkuhl kan Krigsskolen på Linderud benytte slike kurs i sin markedsføring. Dette betinger jo selvsagt at dette ikke blir en engangs foreteelse, men at Krigsskolen, HJK og Hæren viderefører kurset. Man bør etter mitt syn også vurdere hvorvidt man skal gi komplett kurs, eller endre kravene slik man blant annet har gjort i Danmark, slik at kadettene får bære den militære fallskjermvingen som et bevis på bestått utdanning. Dette kan for eksempel kombineres med det tradisjonelle stridskurset slik at disse sees i sammenheng og at begge må bestås for å få bære vingen og som igjen vil tilføre KS-utdanningen ytterligere status.

I Danmark gjennomføres nettopp et todelt kurs for Hæren, et såkalt patrulje- og fallskjermkurs for kadetter, hvor patruljedelen samt Jægerkorpsets opptaksprøver må bestås før man kan starte fallskjerm-utdanningen. Dette kan være en modell som Krigsskolen her hjemme bør se nærmere på...

Av John Berg
Foto: US Army

Angrepet 24. februar i år kom etter at Al Qaeda i mer enn et år hadde forberedt seg på en offensiv mot oljeindustrien, skriver Michael Knights i Jane's Intelligence Review.

Den fem mann sterke terrorgruppen ble ødelagt i løpet av tre dager etter angrepet. Gruppen ankom fra sin hjemregion i nordvest i tre kjøretøyer, alle tre trolig utstyrt med falsk Aramco merking, samme dag som angrepet fant sted. En tre-manns ilddekningsgruppe kjørte i den fremre bilen, en Toyota 4 x 4 Landcruiser, ledet av Saudi Arabias den gang mest etter søkte terrorist. De tre hadde Kalashnikov og håndgranater.

Ytre linje

De to andre kjøretøyene var VBIED-er

(Vehicle Borne Improvised Explosive Devices), hver med én selvmordssjåfør. Disse to var nr 8 og 9 på Saudi Arabias liste over etter søkte terrorister. Sprengladningene var bygget opp med ammonium-nitrat, og med små kvanta RDX og nitroglyserin som primere.

Ca. kl. 1425 lokal tid 24. februar nærmet den lille kolonnen seg porten inn til Abqaiq på sørsiden av ytre periferi. Denne porten brukes normalt av sikkerhetsstyrker og servicetjenester. Fremre vakt like foran porten var et kjøretøy check-punkt som var besatt med en jeep med tungt mg og to sivilkledte tjenestemenn fra en lokalt rekruttert sikkerhetsstyrke, et slags HV eller privat sikkerhetsstyrke. Flere fra denne styrken og noen besøkende befant seg ved vaktuset ved selve porten. Beredskapsstatus var lav.

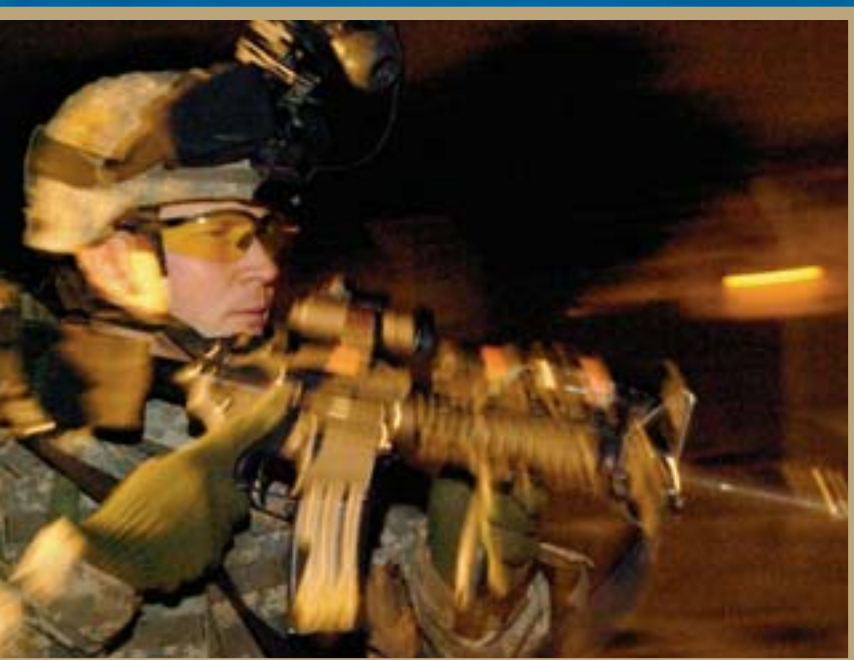
De tre i ilddekningsgruppen hoppet ut av Toyotaen og skjøt og kastet hånd-

granater. De to vaktene ved jeepen ble dødelig såret.

VBIED taktikk

Det første VBIED kjøretøyet kunne deretter krasje ned den hydrauliske veisperren ved porten. Bilen eksploderte umiddelbart. Fem vakter og fire sivile ved porten ble nå såret, og adgang var åpnet for det andre VBIED kjøretøyet som imidlertid bare kunne passere vrakrestene i sakte fart.

Trolig var angrepet her begrenset av at begge VBIED kjøretøyene var eldre sedaner, uten offroad egenskaper. Det andre VBIED kjøretøyet ble nå beskyttet, uten at det fremgår klart hvor det ble skutt fra, og kom bare 40 m før det eksploderte, trolig fordi det ble stanset av ildgivningen og selvmordssjåføren valgte denne utveien. Han kan ha vært såret. Bilen var da 300-400 m fra Abqaiq anleggets hovedområde. Det var to vaktlinjer mellom bilen og

Det stilles stadig større krav til nærforsvar og sikring av oljeinstallasjoner verden over.

AL QAEDA ANGRIPIR OLJEN

Terrorangrepet mot det saudiske oljeanlegget Abqaiq feilet ved ytre vaktlinje og var sjanseløst, hevder Saudi-Arabia. Taktikken og sjansene er likevel verd vår oppmerksomhet, for Norge har også olje.

hovedområdet. Ingen av disse linjene ble engasjert, hevdet det.

Hvor sårbart?

Begge sprengningene indikerte at de to VBIED kjøretøyene langt fra var lastet til grensen, ca. ett tonn, med sprengstoff. Da den andre bilen eksploderte oppsto det bare en liten lekkasje i et oljerør grunnet splinter og en mindre påfølgende brann.

Det fremgår ikke hvordan skadene kan tenkes å ha blitt hvis bilene hadde vært fullastet med eksplosiver, og hvis de hadde hatt offroad egenskaper og dermed bedre mobilitet. Man kan imidlertid holde muligheten åpen for at den første sprengningen da hadde drept alle ved ytre port og at den kanskje kunne ha gjort skade, i det minste skapt forvirring, ved neste vaktlinje. Og selv om andre VBIED kjøretøy ikke hadde kommet lenger inn enn det gjorde, kan spørsmålet reises om risikoen for at en ett

tonns sprengladning kunne ha anrettet mer skade på installasjonene.

Ødelagt

Ilddekningsgruppen frigjorde seg nå fra kontakt og kom unna i Toyotaen, men ikke før kameraer hadde fanget opp nummer-skiltet. Bilen ble avstandsovervåket av politiet de 300 km-erne til al-Yarmouk distriktet i hovedstaden Rhiyad. Det fremgår ikke hvilke midler som ble brukt i denne overvåkingen.

Kl. 0430 27. februar ble de tre terroristene anropt og underrettet om at de var omringet og hadde en time på seg til å overgi seg. Skyting brøt ut kl. 0515 og 0735 var de tre drept, sammen med to medsamsvorne. Disse synes å ha tilhørt en logistikkgruppe i Rhiyad, og en av dem var nr 11 på listen over ettersøkte terrorister.

En synes å ha blitt tatt til fange. Det ble

funnet penger tilsvarende ca 53.000 dollar, stjalne bilskilt, utstyr til å lage VBIED-er og til å forfalske ID-dokumenter, videre datamaskiner, telefoner, SIM-kort og GPS-utstyr. Det ble også funnet håndvåpen, RPG-er og eksplosiver. Videoer som ble funnet viste hvordan to VBIED-er, trolig de to som ble brukt ved Abqaiq, ble laget. En Toyota Camry var nesten ferdig forberedt som VBIED.

En terrorist som ble tatt av irakske grensevakter dagen etter er trolig implisert. Bilder viser at han ble mishandlet, blant annet var begge øynene nesten gjenklistret og omgitt av bloduttrekkelser.

Lederen av NATOs militærkomitee besøkte Norge

General Ray Henault fra Canada, som er leder for NATOs militærkomitee, kom på besøk til Norge den 16. mai. Han ble tatt imot på Akershus Festning av forsvarssjef Sverre Diesen, og et æreskompani fra Hans Majestet Kongens Garde hilste den Canadiske generalen velkommen. Henault er som leder for NATOs militærkomitee, den fremste militære talsmann i alliansen. Han overtok stillingen i 2005,

og bruker mye tid på å besøke alliansens land for å bli orientert og oppdatert.

Valget av dato for Norgesbesøket er kanskje ikke helt tilfeldig? Pressekonferansen var lagt til den 18. mai, så generalen fikk rikelig anledning til å oppleve en god norsk 17. mai.

Slottsplassen beveger seg

Så er tiden igjen inne for Slottsgartnerens alltid tilbakevendende mareritt. Når det regner, så flytter Slottsplassen seg nedover mot Karl Johansgt. Strie strømmer med grus flyter nedover Slottsbakken, og fyller opp alle sluk og kummer. Mannskaper rykker ut, koster opp restene og tonnevis med ny grus etterfylles på parade-plassen. Det er nå på tide å ta fornuften fatt, og få stensatt Slottsplassen, slik det det var

tegnet og planlagt når Slottet skulle bygges. Den gang ble det ikke penger nok til dette, men nå har vi sanneligvis penger nok til å oppfylle planene til slottsarkitekten Hans Ditlef Frants Linstow.

Ny AG-3?

Håndvåpenprosjektet i Forsvaret, og lenge etterlengtede utskiftingen av vår AG-3, drar ut i tid.

I mellomtiden har Forsvaret i mangelen på penger, bestemt seg for å modernisere og delvis bygge om våre eksisterende AG-3er. Offisersbladet kom nylig over en modifisert AG-3 i Afghanistan, med moderne siktemidler/Aim Point, innfellbar kolbe, belysningssett med nytt grep montert på forskjeftet. Med sandfarget kamofarge og alt "stæsj", så den faktisk ganske fancy ut, men det kan også en gammel bil bli med litt "styling".

TØRRDOKK?

Offisersbladet kom over en finsk ubåt i skjærgården utenfor Helsinki. Den er kanskje en av flere som er plassert i naturens egen "tørrdokk"? Det hele har sikkert en god forklaring, i og med at det finske forsvaret før lengst har nedlagt ned sitt ubåtvåpen.

Med ubåter plassert på land på strategiske steder ved kysten, er det bare å håpe på høyvann hvis behovet for ubåtene skulle melde seg.

Turid Langseth/IF

Forsvarets Personellservice har de fleste av oss et forhold til. Hvem har ikke hørt at det bare er å ringe vår gode venn i nøden, «Frank Petter» hvis vi trenger noen ekstra kroner? I FP jobber det imidlertid nesten bare kvinner, og som vanlig skjønner de oss bort med høy grad av vennlighet og service.

Kjært barn har mange navn

Tonje Amundsen og Marianne Eriksen i ekspedisjonen

Maten smører de selv.

Hyggelige felleslunsjer i FP.

Kristin Vikskjold/Sparebank 1

Av Einar Holst Clausen

Offisersbladet besøkte Forsvarets Personellservice i Cort Adelersgate 16, for å møte ansiktene bak de vennlige stemmene vi har hørt i andre enden av telefonen i årevis. Ja, for det er faktisk nesten uten unntak de samme jentene som jobber der enda. Arbeidsmiljøet er tydeligvis svært godt, for det er ikke sjelden at de blir værende i FP i over 20 år. Det er bare å ta en tur innom jentene, så opplever du den personlige servicen og smilet de er kjent for. I hyggelige og lyse lokaler opplevde Offisersbladet en sammensveiset, positiv og strukturert gjeng, som også tar seg tid til en felles selvmurt lunch fra påleggsmat på minikjøkkenet.

Forsvarets Personellservice ble offisielt etablert i 1960 av BFOeren Edvin Sæther og Marie Haugen, og fikk sitt første kontor på Akershus Festning. Med kjøpekort, spare- og forsikringsordninger, samt trekk direkte fra lønnen, vokste antall medlemmer i FP sakte og sikkert. Fra 1971 har dette populære og solide "interessekontoret" for ansatte i Forsvaret og Forsvarsdepartementet, hatt sine kontorer i Cort Adelersgate 16 i Oslo. Det har nesten bare jobbet kvinner i FP, men i dag er det to "haner i kurven" blant 20 kvinner, nemlig administrerende direktør Widar Slemndal Andersen og IT-ansvarlig Tom-Ole Gundersen. Mange vil hevde at de er heldige.

Virksomheten og veksten de siste årene har i følge viseadministrerende direktør

Britt Nordli, vært nesten eksplosiv. FP har i dag en forvaltningskapital på 3,5 milliarder kroner, og ca 30.000 medlemmer. Det tåler sammenligningen med de store sparebankene. Som de fleste vet, så kan altså FP hjelpe oss med det meste. Alt fra betalingsformidling, huslån/forbrukslån, forsikringer, kredittkort ordnes, og det er flere ansatte i Cort Adelersgate som jobber opp imot If Sparebank 1.

For å forbedre tilbudet til sine medlemmer, har FP det siste året også fått egen nettbank, hvor vi som medlemmer får full oversikt over våre konti, og kan utføre normale nettbanktjenester. Offisersbladet takker FP på vegne av alle fornøyde "kunder" for utmerket service gjennom mange år, og ønsker lykke til videre med det man trygt kan kalle en suksesshistorie.

Tekst & Foto: Mathias Echolt/OTV BFO

Befalsordningen

Danmark har et befalskorps bestående av underoffiserer og yrkesoffiserer. Underoffiserene har gradene sersjant, oversersjant og seniorsersjant. En sjelden gang benyttes også graden sjefssersjant, som utnevnes til eldre, meget erfarent befall etter vurdering. For hvert trinn på sersjantskalaen skal man gjennomføre skolegang fra 3 mnd til 6 mnd. Etter 2 år som sersjant kan man søke opprykk/skole til oversersjant og deretter etter ytterligere 6 år kan man søke om opprykk/skole til seniorsersjant. Etter mange samtaler med befalet virker det som sersjantene selv er meget fornøyd med denne ordningen. Dette løpet gir rom for karriere, livslang læring, lønsmessig utvikling og ikke minst muligheten til å være leder eller instruktør på lavt nivå med fokus på det praktiske.

Danmarks yrkesoffiserer har en modell som er mer lik vår hjemme, men de har ikke mulighet til å søke seg ned i grad, slik vi har fått gjennom ny befalsordning og søknad til stilling. Danskene mener at akkurat der er Norge på rett spor. Etter gjentatte forsøk på å forklare den norske avdelingsbefalsordningen måtte jeg nærmest gi opp. Den var "ikke nem at forstå" og mange danske befalingsmenn var noe undrende til den måten å organisere korpset på.

Det kan også nevnes at Danmark i sin informasjon om Hæren vektlegger at de er under omstilling, og at man frem mot 2009 vil ha gjennomført den største omstilling noen sinne. Reduksjon av basestruktur og en systemoppbygning på materiellsiden er noe av det vi kjenner igjen, blant annet fra omstillingen her hjemme.

Materiell

Jeg fikk se en del materiell blant annet på helikoptersiden samt håndvåpen. Det nye Merlin 101 troppe-transport/Search & Rescue helikopter virket meget imponerende – både i størrelse og kapasitet. Merlingen vil utfase den gamle tro tjener SeaKing i tiden fremover. I tillegg skal Merlin infases som troppetransport/SOF helikopter. Med kapasitet til å løfte ca 30 pax vil dette være en meget god kapasitet for Hæren og Spesialstyrkene. Dette innebærer at nok et NATO-land opererer med samme materiellpark som Norge og at dette bør kunne gi gode muligheter for utvidet samarbeid på for eksempel utdannings- og logistikkiden.

Ved 724 SQN fikk vi se og prøvefly Fennec, som er et tidligere PV/TOW helikopter. Dette benyttes nå til observasjon, SOF og støtte til f.eks politi. Et lite og svært manøvervennlig helikopter, men med noe begrenset løftekapasitet.

Tid til skyting var det selvsagt også. Danmark har for lengst faset ut AG3, som nå er erstattet med C-7 og C-8. Dette er et våpen som er "nemt at ramme med" pga kaliberet, og det blir desto enklere med gode siktemidler som f.eks aimpoint. Og man får jo selvsagt med seg mere ammunisjon på grunn av at vekten er mindre!

Som OTV sitter jeg igjen med mange inntrykk og erfaringer.

Offisersbladet sjekket BEFALORDNINGEN MATERIELLET I

På forespørsel fikk vi i to dager besøke noen Hær- og Luft avdelinger på Jylland i Danmark. Fokus var på befalsordningen og utdanning av befall – samt en gjennomgang av noe av materiellet.

Øving på strid i tettbebygd strøk.

Fra skarpskyting med C-8.

NG OG DANMARK

Mathias Eckholdt OTV/BFO-Nord Norge foran danskernes Merlin EH-101.

Danskene bruker også det lette helikopteret Fennec.

NATOs overvåkningsfly
AWACS opererer også fra
Danmark.

MODERNE FELTARTILL

M 109AG3N

AGM

Det er et stort teknologisk gap mellom disse to feltartillerivognene.

nytt rørtilleri. Etter termineringen av den avtalte anskaffelsen av 18 skyts, betegnet PzH 2000 (bytteavtale med Nederland), ble det gjennomført en studie for å få brakt på det rene hvilke grep som måtte gjøres for å holde nåværende skyts operative fram til 2015. I penger er det snakk om en størrelsesorden på 30-40 MNOK.

Nye krav

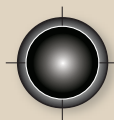
Det eneste som ligger sånn noenlunde fast er kaliber, 155mm. De faktorer som vurderes er:

- Hva skal skytset brukes til
- Hvor skal det brukes
- Hvordan skal det kunne fraktes
- Hvilken rekkevidde må det ha
- Hvor god/dårlig beskyttelse skal mannskapene ha.

Brukbareheten av rørtilleri i dag

Middels tungt felt artilleri (155 mm), er vidt brukt i hærorganisasjoner overalt i verden. Æraen for tunge skyts går muligens mot en slutt, selv om bruken av de var viktige under den USA-ledede invasjonen av Irak. Det magiske trekket er at kanonen må kunne avfyre avanserte granater med lang rekkevidde ved bruk av effektive drivladninger, noe som er viktig både under krigsforhold og under freds skapende operasjoner.

Med andre ord, feltartilleri er fortsatt et

Av **Walter Chr. Håland**

Nåværende feltartilleri i den norske hæren trenger fornyelse

M 109A3GN selvdrevne felthaubitser utgjør hovedtyngden når det gjelder feltartilleri i den norske hæren. Den oppgraderte M 109A3GN selvdrevne felthaubitsen er i hovedsak basert på en 40 år (+) gammel haubitsteknikk. For å betjene skytset i strid, trenger det 8 kanonmannskaper for å rette og lade skytset manuelt. Når mannskapene er trøtte og utsatt for streng kulde, kan sløvhet få katastrofale følger med feil-skytinger eller redusert effektiv ildgivning.

M 109A3GN, i oppsetningen til de norske feltartilleribataljonene, nærmer seg nå slutten av sin tekniske levealder og må utrangeres

innen få år (omkring 2010-2014?) dersom det ikke foretas en oppgradering.

M 109AG3N standard er et skyts som ikke lenger er egnet under forskjellig militær innsats i det 21. århundre. Skytset har utilstrekkelig ildkraft, lav skuddtakt og treffnøyaktighet. I tillegg mangler M109A3GN, egenskaper til å skyte 40 km (+) rekkevidde. Hærens prosjekt "Nye Feltartilleriskyts" hadde opprinnelig en antatt totalkostnadsramme i størrelsesorden 1,9 milliarder kroner (2000). Når det da gjaldt anskaffelse av nytt mobilt feltartilleri, var flere aktuelle kandidater med i vurderingsprosessen. Favoritten den gang var PzH 2000.

Et revidert prosjekt

Tidligere lå det i materiellplanen fra FD et pengemessig rammetall for oppgradering av nåværende skytspark, samt finansiering av

ERISYSTEMER

Tårnmitraljøsen på Archervognen.

Fra kommandoplass/
førerhus på Archer.

Archer er bygget på Volvo A30 vognchassis.

meget viktig instrument. Moderne feltartilleri-ammunisjon omfatter nå det vi betegner som «SMART», det vil si at granaten bærer med seg individuelle eksplosive elementer som støttes ut av granatlegemet. Disse skanner området og finner sitt aktuelle mål.

Feltartilleri er spesielt brukbart mot fortifikasjoner og mot lette mål som infanteri og medfølgende kjøretøyer. Feltartilleri kan også nyttes mot stridsvogner, men krever direkte treff for at vognen blir komplett ødelagt. Nye artillerisystemer må imøtekomme alle operative krav, uansett nivået på konflikten, operasjonsteater og sammensetning av involverte styrker.

De vekslende og usikre internasjonale scenarier, som kan variere fra et fullskala krigsscenario til krisehåndtering, tilsier at feltartillerisystemet må oppfylle strenge krav når det gjelder pansret beskyttelse, mobilitet og manøvreringsevne.

Archer – et nytt og moderne feltartilleriskyts

Archer løsningen er et komplett nytt selv-drevet artilleri system. Det har en 155 mm L52 automatisk haubits som er inkorporert i en modifisert pansret kommersiell sekshjuls-drevet (6x6) ledd styrt Volvo A30 vognchassis. Dette er et "hylleware" chassis med et bredt internasjonalt service nett. Skytset har sofistikert "skytt og flytt" kapasitet med ammunisjon i vogn og klar for ildgivning i haubitsens granat- og drivladningsmagasiner. Ved å variere elevasjonen (høy, lavere, lavere, osv) kan flere granater avfyres slik at de faller på målet samtidig (Multiple Rounds Simultaneous Impact - MRSI). Archer kan opereres av et mannskap på tre. Det kreves få ressurser for utførelse og vedlikehold. Ordet Archer, beskriver en mester av en bueskytter som kan skyte flere piler med presisjon i løpet av kort tid.

Et utprøvet system med meget god framkommelighet

Archer, som hjulkonsept, har fremragende framkommelighet utenfor vei. De tre mannskapene sitter beskyttet og utfører oppdraget effektivt inne i framvognens kabin under deployering, beregning av skytedata, ildgivning og redeployering. Archer konstruksjonen kombineres med et velutprøvet artillerisystem, nemlig det tauede FH77B05. Archer har sofistikerte løsninger som passer godt innenfor et nettverksbasert konsept. Systemet er en praktisk og kosteffektiv løsning som erstatning for eldre artillerisystemer.

Karakteristikk og ytelser

Det innebyggede navigasjonssystemet gjør at det ikke trengs noe feltmålepersonell for klargjøring av ildstillingen. Effektiv rekkevidde er 40 km med dagens ammunisjon og 60 km

CAESAR rigget klar for transport.

med M982 Excalibur. Ammunisjonslasten som fraktes med i vognen er 40 komplette skudd, hvorav 20 er i det fullautomatiske magasinet. Innen 15 sekunder kan det avfyres en ildskur på tre granater og 20 skudd innen 2,5 minutter. Kanonrøret tåler en avfiring av 75 skudd i løpet av en time. Som nevnt ovenfor, det kreves kun et artillerimannskap på tre (pluss at det også er en ytterligere sitteplass for en person, for eksempel troppsjefen), og under strid er de beskyttet av pansring som motstår gevær beskyttning og mot miner. Denne panserbeskyttelsen er ekvivalent til den beltedrevne kjøretøyer har med forsterket mine- og NBC beskyttelse for mannskapet. Kjøretøyet tar seg fram gjennom en snødybde opp til 100 cm. Langs vei er maks kjørehastighet 70 km/t, og Archer kan lufttransporteres med den nye Airbus A400 ("Europas Hercules"). Som fotoet viser, har Archer en fjernkontrollert våpenstasjon på taket (mitraljøse, dag og natt sikte og granatutkastere).

CAESAR

CAESAR er den franske forkortelsen for Camion Equipé d'un Système d'Artillerie, Oversatt: en felthaubits montert på en militær terrenggående lastevogn.

Det franske tauete skytset TRF I hadde under den første Gulf-krigen en overlegen kapasitet sammenlignet med amerikanske artillerihaubitssystemer når det gjaldt å bli klar i ildstilling og å utføre ildoppdrag. I framtidige scenarier blir det avgjørende å kunne sette inn styrker raskt. Fem preproduksjons CAESAR systemer ble levert til den franske hæren i juni

2003. Etter flere år med utvikling og evalueringer, tekniske, operative og etter at feltprøver var fullført, kontraherte det franske forsvaret i 2004, 72 enheter av det lastebilmonterte 155mm artilleri systemet CAESAR. Lastvognchassiset har en kabin som beskytter de fem artilleristene mot splintdetonasjon og håndvåpenbeskyttning. Det er også mulighet for montering av tilleggspansring og NBC beskyttelse.

Karakteristikk og ytelser

Den britiske hæren har vist interesse for CAESAR i forbindelse med prosjektet LIMAWS (Lightweight Mobile Artillery Weapon System) hvor en av nøkkelfaktorene er at det skal kunne transporteres med C-130. CAESAR er også testet i flere andre land enn Frankrike (Malaysia, Tyskland, Australia, Saudi Arabia og USA). Tauede skyts er handikappet når det gjelder manøvreringsevne og beskyttelse. De er derfor sårbare under kontrabeskytning. Med CAESAR kan man unngå de ulempene på grunn av at skytset er montert på et kjøretøy med hurtig arbeidende hydraulikk systemer og datamaskinbaserte ildkontroll- og navigasjonssystem som gjør at skytset raskt kan innta ildstilling, utføre ildoppdraget og redeployere før motstanderen kan utføre kontrabeskytning. Tiden det tar for å avfyre 6 granater og å rykke ut av ildstillingen, tar mindre enn 1 minutt. CAESAR er egnet til å følge og gi støtte til hjulmotoriserte enheter som er organisert for hurtig forflytning. Skuddrekkevidden gjør at skytset er godt egnet for ildstøtte på dypt, til kontra-

beskytningsoppdrag og i en kystartilleri rolle. Med en stridsklar opplastet vekt på 17,7 tonn og en lengde på 10 meter, har CAESAR en vekt som er en tredel av et 155 mm pansret selvdrevet skyts med tilsvarende ildkraft. Uten ammunisjon, veier CAESAR 15,8 tonn, og kan da løftes av det løftkraftige CH-53 helikopteret eller fraktes som en enkelt last i et C-130 taktisk transportfly.

NLOS- C

(The Non-Line-of-Sight Cannon - NLOS-C)

U.S. Army viste interesse for det franske CAESAR produktet, men analyser de gjorde, fastslo at det skytset ikke var godt nok for å tilfredsstille amerikanske krav. Det nye skytset som amerikanerne nå utvikler i forbindelse med programmet NLOS-C, er LW (light weight) 155/M777. Den selvdrevne versjonen krever et skytsmannskap på to, kanonkommandør og vognfører. Prototypen veier 23 tonn. Det er ingen manuelle "back-up" systemer inkorporert. Oppstår feil, må skytset transporteres tilbake til reparasjonsenheten. I tårndelen er det kun plass for granater, drivladninger og brannrør.

I am EADS

My name is Eurofighter Typhoon. I am an extremely flexible and versatile multi-role weapon system. With a total of 638 orders, I have a larger order book than any other next generation military aircraft. Defence experts recognize me as the most capable front-line fighter available. And I am extremely proud of my pedigree as a shining example of successful European co-operation between the four nations Germany, Italy, Spain and the UK. What distinguishes me from other military fighter aircraft is my 'genetic' advantage: avant-garde engineering, using cutting-edge technologies, enhanced materials and the latest manufacturing techniques. I am a true cosmopolitan transcending boundaries in terms of capabilities, collaboration and appeal. I am EADS.

www.eads.com

AIRBUS

EUROCOPTER

EUROFIGHTER

A400M

METEOR

GALILEO

ARIANE

The step beyond

I følge Forsvarsnett klarer ikke Nato å skaffe nye brannmannskaper ved Kabul internasjonale flyplass før september. Derfor stepper de norske brannmannskapene inn med en ekstrainsats. På kort varsel måtte ferieplaner og jobboppstart endres, og gjensynet med familien blir utsatt med tre måneder. Uten deres tjenestevillighet, ville vi og NATO fått et problem, sier brigader Geir Anda, sjef for presse og informasjon i Forsvarsstaben.

At man måtte fordoble lønnen, er en detalj Forsvarsnett glemte å orientere om. Etter det Ryktebørsen har grunn til å tro, er dette av frykt for at noen skal begynne å blande rettferdighet inn i lønnsdannelsen. Forsvarssjefen er jo som kjent av den oppfatning at lønn ikke er et normativt rettferdighetsspørsmål, men et markedsspørsmål. Fra en upolitelig kilde får Ryktebørsen vite at forsvarssjefen også er redd for at dette kan slå beina under påstanden om at offiserer tjener for mye.

Forsvarssjefen har fått blod på tann etter en seier i Pressens Faglige utvalg og feirer seieren med direkte manipulering på sitt offisielle nettsted, skriver TV2 nettavisen. Etter det Ryktebørsen erfarer er dette ikke nytt på Forsvarsnett. Fra en perifer kilde i Staben, får Ryktebørsen vite at forbildet i lang tid har vært de gamle tyske filmaviser, som i maidagene 1945 meldte at Tyskland seirer på alle fronter.

Et amerikansk granskingsutvalg advarer mot Joint Strike Fighter

- At et kampfly er høyteknologisk eller dyrt er ingen garanti for at det blir en suksess i strid, sier Winslow T. Wheeler som leder Straus Military Reform Project ved Center for Defense Information i Washington.

Etter det Ryktebørsen kjenner til, volder dette liten bekymring i Staben. En usentral kilde sier til Ryktebørsen at dersom vi velger Joint Strike Fighter, og den viser seg å ikke virke som forutsatt, kan vi bare ta vingene og montere de over på fregattene i stedet. På dette tidspunkt vil jo de likevel ligge ved kai.

Den spanske borgerkrig

Spania var en av de første europeiske landene som ble republikk. Men den såkalte første spanske republikken varte bare i elleve måneder (1873-74). Under den andre republikken (1931-1939) besto det politiske Spania av to steile fronter: På den ene siden arbeiderbevegelsen, på den andre siden de borgerlige med jordeierne og den katolske kirken som viktigste støttespillere.

Av Trond Sætre

I februar 1936 vant den venstreorienterte folkefronten en knapp seier i regjeringsvalget. Men den nye regjeringen var ustabil, og i juli samme år igangsatte nasjonalistene et opprør, ledet av den fascistiske generalen Francisco Franco. Særlig viktig for generalens opprør var den spanske kolonihæren fra Afrika og monarkisttroppene fra det nordlige Spania. Disse soldatene var svært lojale og sentralistisk orienterte. De venstrevridde republikanerne hadde derimot problemer med indre splittelse. Fascistene og deres støttespillere (heretter kalt nasjonalistene) greide raskt å erobre store deler av Spania. Republikanerne beholdt imidlertid kontrollen over de fleste marinefartøylene, noe som kunne gjort det vanskelig for Franco å få forsterkninger fra Afrika. Nasjonalistene kunne takke Adolf Hitler for at troppene kom fram, da Tyskland sørget for at Afrikatroppene ble fløyet over til Spania. Dette var militærhistoriens første større troppeforflytting med fly, og Hitler skal senere ha sagt at [anførselstegn]Franco burde reise et monument til ære for Junkers 52. Det er denne flymodellen som den spanske revolusjonen kan takke for sin seier[anførselstegn].

På landsbygda hadde nasjonalistene utbredt støtte, men de større byene, inkludert Madrid og Barcelona, viste seg å være et problem. Her hadde regjeringstro hærstyrker forskanset seg, sammen med militsgrupper vervet fra arbeiderklassen. Allerede i juli ble det utkjempet harde kamper i passene ved Guadarrama-fjellene nord for hovedstaden. Kampene rundt Madrid fortsatte gjennom sommeren og høsten. I begynnelsen av november virket det som om byen ikke lenger kunne holde stand. Men den 7. november oppdaget to republikanske soldater en invasionsplan da de ransakte like av en

nasjonalistoffiser. Planen var så detaljert at den neppe kunne endres på kort varsel, og republikanerne satte opp forsvarverkene sine i henhold til dette. Dagen etter kom de første internasjonale brigadene til byen. Via et angrep fra nordvestre flanke kom nasjonalistene langt inn i byen, men ble delvis slått tilbake. Ved utgangen av året sto det fortsatt nasjonalistiske styrker utenfor byen, men stillingene var fastlåst.

Internasjonale brigader skulle komme til å bli viktige støttespillere for regjeringsstyrkene. Folk fra hele verden meldte seg frivillig til å kjempe mot fascistene. De fleste av de frivillige deltok på ideologisk grunnlag, men mange reiste også av ren eventyrlyst. Som soldater var de ikke alltid noen stor ressurs, da de ofte hadde lite trening og dårlig utstyr. Men de representerte en viktig motvekt til den internasjonale hjelpen som nasjonalistene fikk. Tyskland og Italia støttet Franco fra første stund, og sørget for han fikk for at nasjonalistene fikk mengder med militært materiale og tropper.

Mars 1937 gjorde nasjonalistene et nytt seriøst forsøk på å innta Madrid 1937. To angripende nasjonalistarmeer fra nordøst, en spansk og en italiensk, støtte først på uerfarne republikanske tropper og hadde ikke problemer med å drive dem tilbake. Få dager senere møtte den italienske armeen økt motstand, og framrykningen begynte å stagnere. Da italienerne prøvde å omgruppere, benyttet republikanerne anledningen til å sette inn et voldsomt motangrep. Republikanske divisjoner støttet av sovjetiske tanks og fly greide å drive italienerne tilbake.

For regjeringsstyrkene begynte det å haste med vise offensiv kraft. Da de endelig tok initiativet til et angrep i juni samme år, falt valget på småbyen Brunete vest for Madrid. Angrepet ga strategisk mening, da byen lå på en

veistrekning som nasjonalistene trengte for å forsyne beleiringstroppene sine. På morgenen den 6. juli 1937 ble nasjonalistene i Brunete overrasket av luft- og artilleribombardement. Den republikanske 11. divisjon under ledelse av Enrique Lister gjorde en lynrask framrykning i etterkant at bombardementet, og erobret byen på få timer. Men kampene fortsatte i to uker, til nasjonalistenes 13. divisjon greide å bryte gjennom linjene ved hjelp av et konsentrert lynangrep med tyske tanks. Republikanerne beholdt noen av stillingene de hadde erobret. Men med tanke på at de også hadde det største tapet av soldater og utstyr, må slaget ved Brunete ses på først og fremst som en seier for motparten.

Det ble ikke utkjempet flere viktige slag i og omkring Madrid. Ikke før våren 1939, da krigen i praksis var avgjort. Mest avgjørende ble det flere måneder lange angrepet ved elva Ebro, der et vellykket republikansk angrep etter hvert ble slått tilbake takket være nasjonalistenes overlegne kontroll over luftrommet.

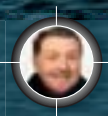
I samband med Ebro-offensiven var det flere ting som gikk galt for republikanerne. Münchenavtalen innebar slutten på det spanske håpet om en internasjonal antifascistisk allianse. [anførselstegn]Fredsslutningen[anførselstegn] i München betydde også at den internasjonale brigaden ble trukket ut av Spania. Attpåtil ble de trukket ut halvveis under kampene ved Ebro.

Den spanske borgerkrigen ses ofte på som et siste forvarsel om andre verdenskrig. Mange av de militære strategiene fra verdenskrigen ble først brukt her, blant annet terrorbombing (som fant sted for første gang i byen Guernica) og blitzkrieg-taktikk. At Italia og Tyskland inntok et mye klarere standpunkt i borgerkrigen enn de allierte, kan dessuten være med på å forklare aksemaktenes suksess i begynnelsen av verdenskrigen.

KNM «FRIDTJOF NANSSEN» på plass i Marinen!

**5.april 2006 ble vimpelen heist på
KNM «Fridtjof Nansen» i Ferrol i Spania.
1. juni kom fartøyet til Oslo eskortert av
KNM «Narvik» og under salutt fra Oscarsborg og
Akershus festninger. Her var det festivas, presse-
oppmøte og åpent skip i mange dager. Og strålende pinesol.
Besøk av de norske og spanske konger stod også på programmet.
At dette er historiske dager for Marinen er ingen overdrivelse.**

Tekst: Tor Husby

-Jeg har den beste jobben i hele Sjøforsvaret, en flott besetning med lang erfaring og et fantastisk fartøy. Men vi går til vår nye jobb med en stor porsjon ydmykhet. Det er en stor oppgave å innføre en ny fregattklasse. Jobben er ikke gjort i en håndvending, forsikrer fartøysjefen kommandørkaptein Hallvard Flesland over telefonen lenge før norskekysten var i sikte.

Men en morsommere jobb ble først gjort

unna i pinsehelgen da skipet ble vist frem for alt folket:

-Meningen med å ha et åpent skip i mange dager var at så mange som mulig skulle se at dette er et flott skip og en fornuftig investering som vil komme nasjonen til nytte, understreker Flesland.

Generalinspektøren for Sjøforsvaret, kontreadmiral Erik Finseth, fremhever at Nansen-klassens oppgaver er å bidra til å beskytte og ta vare på vår fremtidige velferd i norske og internasjonale hav- og kystområder. Norges sjøterritorium er nesten like stort som

Middelhavet, eller nesten syv ganger vårt landterritorium. Vi rår over halve Europas kystlinje og 90 prosent av utenrikshandelen går på kjøll. Norge er en maritim nasjon og vår velferd er tuftet på det maritime. Vi har en stor og viktig industri langs hele kysten og vi er verdensledende innen en rekke maritime områder, sa han.

Det skulle bare mangle at vi ikke skal forsvare det vi har!

Prøver, prøver, prøver

I de siste måneder har et hav av proviant

Kong Harald hilser fartøyet's besetning som står klar for inspeksjon.

HKH Kronprins Håkon med forsvarssjef Sverre Diesen, GIS kontreadmiral Finnseth, SJKE Håkon Tronstad, skipssjef Halvard Flesland.

og utstyr blitt båret ombord og mannskapet på ca. 122 (10 prosent kvinner) har hatt hendene fulle med å lære fartøyet å kjenne og drive det på en optimal måte sett fra tekniske og sikkerhetsmessige synsvinkler. Det har vært lagt bl.a. vekt på røykdykking og almen sikkerhetstjeneste. Etter å ha seilt med mesteparten av besetningen i 1-2 år ombord i KNM "Horten" føler Flesland seg trygg på at den kan sine saker. 50 er befal, 40 vervede, mens ca. 30 er menige som er inne til førstegangstjeneste. Dette er langt færre mannskaper enn tilsvarende

marinefartøyer i andre land bruker. Før kursen ble satt mot Norge, har det vært gjennomført omfattende sjøprøver utenfor spanskekysten helt frem til slutten av mai. En sentral oppgave var å sjekke hvordan det integrerte våpenkontrollsystemet Aegis, som er basert på SPY-1F-radaren virker mot luft- og sjømål og om kommunikasjonssystemet Link 16 har den kapasitet som er lovet. SPY-1F radaren har vært testet på land av Lockheed Martin før den ble sendt til Ferrol, og det ble funnet mye feil. Vi får håpe at barnesykdommene ble igjen i USA.

Det er kjørt kontinuerlige tester på radar- og infrarød signatur, fremdriftsmaskineriet, fart, svingradius, båtutstyr, anker, slepearangement etc.

Dunder og brak

Det ble mye dunder-og brak da det ble skutt 15-20 skudd i forskjellig elevasjon med den 7,5 tons tunge italienske 76 mm kanonen (Otobreda) på fordekket for å se om skytingen ville få negativ virkning på dekkstrukturen. (Skyteprøvene med KNM "Skjold" avdekket i sin tid at dekket under kanonen var for svakt). Med sitt kaliber og skytetakt på 85-120 runder i minuttet, egner Otobreda kanonen seg både mot nærforsvar av missiler, som mot fly, fartøyer og landmål. Kanonen, som har en rekkevidde på 20 km, brukes av marinestyrkene i 53 land.

De nye fregattene blir de første i Marinen som skal utrustes med slepesonarer (fra Thales) for å oppdage ubåter. Den tekniske testen er foretatt og ingen feil ble oppdaget. Men den operasjonelle testen skal skje mot så mange typer ubåter som mulig og på dypt vann etter at festiviteten er unnagjort. I 2008 skal man gå opp til en skikkelig eksamen når treningen starter i Portsmouth sammen med flere andre nye NATO-fartøyer under Flag Officer Sea Training. KNM "Roald Amundsen" blir førstemann ut i den krevende dansen..

Men testene med det nye norske sjømålsmissilet må av naturlige årsaker utsettes til missilene er ferdige. I juni og juli starter tester over land i California og missilene ventes ombord først rundt 2010. Også integreringen av NH-90 helikoptrene på fartøyene må utsettes med noen år ettersom leveransene fra Nato Helicopter Industries nok en gang forsinkes. I påvente av dem må man ty til nødløsninger med Lynx og Sea King mens 334-skvadronen på Sola bygger seg opp fra dagens tre personer. Marinen må også snart finne en erstatning til de britiske Stingray-torpedoene mot ubåter før 2010. Torpedoene skal brukes av både helikoptrene og fregattene. Men britene slutter å produsere dem fem år før Marinen forutsatte og stenger snart vedlikeholdsverkstedet.

Ekstra staber

En av fordelene ved de nye fregattene er at de kan operere lengre til sjøs enn Oslo-klassen uten å fylle drivstoff. Størrelsen gjør at de også kan ta ombord en ekstra stab på opp mot 20 personer slik at fartøyene heretter kan lede STANAVFORLANT, NATOs stående Atlanterhavsstyrke. Dette hadde ikke de små, gamle fregattene mulighet for, fremholder Halvard Flesland.

Norge sikter derfor mot å overta ledertrøya for styrken allerede i 2008 for første gang. Minst like viktig er Nansen-klassen i NoTG-

Sverre Diesen ble sjømann for en dag om bord på KNM «Fridtjof Nansen».

sammenheng (Norwegian Task Group) der den med en ekstra stab kan lede en norsk innsatsgruppe nær et kriseområde. I dag er kystvaktfartøyet KV "Andenes" ombygget for NoTG- formål.

Avslutningsvis må det nevnes at fregattene som de eneste i NATO får isforsterket skrog. I klartekst betyr det at de vil operere mye i Barentshavet. I stillhet har deres rolle endret seg fra anti-ubåtkrigføring til multi-purpose.

Missiltester i California

I juni 2007 skal KNM "Fridtjof Nansen" teste sine Evolved Sea Sparrow-missiler mot luftmål i et skytefelt nord for Los Angeles i California.

Fregatten deltar sammen med den nyeste spanske fregatten og en amerikansk destroyer. Det er det samme feltet der det nye norske sjømålsmissilet (Naval Strike

Missile) skal foreta de fire siste testene i 2006.

Skytefeltet i California er et av de få steder i verden hvor man kan ha skytetrening mot supersoniske mål. I ett av scenariene fyrer F-16 fly av ombygde raketter som stuper ned mot skipet. I tillegg skal man skyte mot flere lavtflyvende og langsomtgående droner. På fagspråket går skytingen under navnet Combat Ship System Qualification Trials.

-Dette blir en viktig del av vår operative evaluering (OPEVAL) av kampsystemet til KNM "Fridtjof Nansen" og en fantastisk mulighet til å teste anti-luft systemene ombord i et realistisk miljø. Dette skulle vi helst ha gjennomført på alle fem fregatter, men slik situasjonen er i dag, vil vi bare gjennomføre kvalifiseringsprøvene med Evolved Sea Sparrow på det første fartøyet,

sier prosjektoffiser OPEVAL Nye fregatter, kommandørkaptein Bjørn Kvisgaard.

Mange fordeler

Sjefen for fregattvåpenet, kommandør Hans Chr. Helseth, sier at spanjolene har vært med på dette før. Marinen har derfor noe å lære av dem. Dessuten blir det billigere når flere skip er på prøvefeltet i California samtidig. En tredje fordel er at vi trener sammen med den spanske fregatten på seilasen frem og tilbake over Atlanteren.

Transitten til og fra Vestkysten tar ca fire uker hver vei. Med forberedelser og aktiv skyting vil drøyt tre måneder gå med før fartøyet og mannskapet er tilbake i Norge igjen – mange erfaringer rikere. Og forhåpentlig med et luft-og missilforsvar som virker.

Konsert og grilling på Andøya

Det griles ute på Andøya

Grillsjefen

I forbindelse med evalueringen av HRF 07 ble det organisert grilling og underholdning lørdag den 6. mai.. Det utrolig flotte været gjorde det fristende å organisere grilling i kveldssolen, i stedet for ordinær middag innendørs, sier PIO Morten Rosenlund.

Det ble klargjort flere griller og kjøkkenpersonellet gjorde som vanlig en utmerket jobb både i forhold til anretningen av maten og selve maten. Til denne kvelden var Ketil Stokkan (De fleste kjenner han igjen i fra gruppa ZOO) og hans bror Hugo hentet inn for å underholde. Disse to spilte i litt over 1 time, og siden aldersgruppen var fra 19 år og oppover, ble det både litt blues, Dum Dum Boys, og selvfølgelig de kjente sangene som Romeo. Tilstede var sivile, befal og vernepliktige fra Andøya flystasjon, samt HRF personellet.

Jeg opplevde rammen ved å

Ketil Stokkan

Jacob Are on stage

arrangere noe felles for alle kategorier personell, som en del av det å skape ett team, som veldig positivt og samlende. Personellet koste seg både med den gode maten, den svingende musikken og ikke minst den flotte kveldssolen.

Jacob Are Opdal/OTV
BFO/Midt-Norge

Når presten steller hjemme

Som tidligere OTV i region indre Østland nyter nå Martin Johnsen gode dager som heltids hjemmeverende pappa for familiens to små barn, og en svart stuegris.

Som mange kanskje vil vite er Martin prest i sitt daglige militære virke med Jørstadmoen som arbeidsplass. Prestekragen har vært lagt på hylla de ca 2 og et halvt år han har hatt jobb som OTV. Da familien fikk sitt andre barn i slutten av fjoråret valgte Martin å ta et år med pappaperm for å ha mulighet til å være hjemme med den nye prinsessen i familien.

I forbindelse med koordinering av skattemøter som Martin har hatt for regionen var jeg og besøkte ham på Lillehammer en solrik dag i midten av april. Familiens svarte "stuegris" snøftet litt mistenksomt mot meg da jeg ankom Årettaveiens lokale representant for geistligheten.

– Det er klart det blir lett litt lange dager etter et aktivt arbeidsliv hvor det hele tiden skjer ting rundt deg.

– Overgangen til bleieskift, mating og trilleturer kan sikkert være stri for mange, smiler han blidt i sofaen, - men jeg har brukt tiden relativt godt hittil, presiserer han. – Jeg bruker tiden mellom all soving og mating til å studere kunsthistorie, så kompetanseheving kan det bli selv med små barn i huset, hevder han til slutt.

Arild Helgesen/OSTV BFO
Indre Østland

OMSTILLINGSBREV NR 4/2006

Vårens vakreste eventyr har gitt sine utslag også på omstillingssiden. Akademikerne gikk til streik og det begrenset muligheten for kontakt mellom partene. Mye vil ha mer, Akademikerne finner ut at de har ikke fått nok og resultatet ble som tidligere. Forsvarssjefen har levert sitt budsjettforslag til Forsvarsdepartementet. Organisasjonene er utelatt for medbestemmelse tiltross for Hovedavtalens regler. At FSJen forventer at vi skal delta på omstillingstiltak som foregriper Stortingets behandling er et betydelig brudd på de demokratiske spillereglene som gjelder. Er det OK at Stortinget blir satt til side?

Forsvarssjef Sverre Diesen.

Tilpasningsavtalen til Forsvaret

Denne utgaven av omstillingsbrevet skulle hovedsakelig ta for seg ny Tilpasningsavtale, men som følge av den streiken Akademikerne innledet, ble disse forhandlingene utsatt. I pausen har organisasjonene fått muligheten til å samordne sine krav. Uten å foregripe sluttresultatet er det galt å si at partene står nær hverandre. Arbeidsgiver ønsker en betydelig forenkling, men forenkling for hvem. I bunn for arbeidsgivers ønske er det gitt uttrykk for at man skal vektlegge opplæringstiltak. Med utgangspunkt i den rotasjonshastighet vi har i Forsvaret på personellsiden, blir mitt ubesvarte spørsmål; hvor ofte må vi kjøre disse kursene?

Organisasjonene vil ha en mer omfattende tilpasningsavtale for å sikre at avtalen kan virke der medbestemmelse utøves. Det er ikke gitt at man lokalt har samme forståelse av avtaleteksten som man har på hovedsammenslutningsnivå for ikke å snakke om sentralt nivå. Arbeidsgivers forståelse av §§ 11 (informasjon)-12

(drøfting) og 13 (forhandling) vitner om at vi har store problemer oss imellom. Vi har siden starten på 80-tallet hatt en praksis hvor vi drøfter stillingsbeskrivelser, deretter OPL/F for så å forhandle firkant organisasjonen. I løpet av siste omstillingsperiode 2001-2005 endret arbeidsgiver fokus 100%.

Forsvarets operative ledelse mangler 5 årsverk

Partene fremforhandlet ny organisasjon ved Forsvarets operative hovedkvarter 23. januar 2006. Ifm drøftingene av stillingsbeskrivelser, gjennomgang av referater fra AMU med videre kom vi frem til at FOHK manglet mellom 5 og 8 årsverk. Da Forsvarsdepartementet, uten nøyte vurderinger fastsatte årsverksrammen til å være 250 årsverk, var verken kompleksitet, fravær som følge av tjenestens spesielle karakter eller arbeidsmiljø blitt vurdert. Sjef FOHK hadde ingen fullmakt til å gå utover rammen og følgelig må sentral arbeidsgiver kalle inn de sentrale organisasjonene for å avdømme

behovet, jfr protokoll – det har enda ikke skjedd. Sjef FOHK er blitt fortalt at de ikke får nevnte årsverk da Forsvarsstaben oppfatter FDs føringer som politiske føringer. Som en konsekvens av ovenstående, har BFO tilskrevet Forsvarsstaben v/ass dir Johan Wroldsen og bedt han kalle inn partene.

Det hører med til historien at Forsvarsstaben fikk nærmere 50 årsverk ekstra av FD, for å løse sine oppgaver, tiltross for den politiske føringen om at FST skulle bestå av maks 184 årsverk. Dette skjedde etter hektisk møtevirksomhet mellom FD og FST. Vi forutsetter at den samme iver legges til grunn denne gangen, eller at partene sentralt blir enige om hvilke oppgaver, tilsvarende minst 5 årsverk som skal fjernes fra FOHKs oppdragsportefølje.

Forsvarets skolesenter og Forsvarssjefens virksomhetsplan

I siste omstillingsbrev ga jeg et bilde av en tilnærmet håpløs situasjon ved Forsvarets skolesenter. De hadde fått i oppdrag å kutte betydelige beløp for budsjettåret 2007. Konsekvensene var og er dramatiske for Forsvaret som kompetansebedrift, spesielt innenfor militær ledelse, ingen forskning på militær ledelse, redusert etterutdanning for sivile, lavere ambisjon på akademisk egenkompetanse i Forsvarets militære organisasjon, stipendordningen, redusert militær idrettstjeneste (herunder færre landslag), redusert kurstilbud, bortfall av stabstjenestekompetanse på midlere nivå og færre elever til teknisk utdanning for å nevne noe. I utgangspunktet ble oppdraget gitt som et iverksett oppdrag, men er i den senere tid endret til en utredning av konsekvenser for å ta nødvendige prioriteringer og beslutninger.

BFO likestiller operativ virksomhet og utdanning. Utdanning er en investering som vi ikke har råd til å spare på. Gitt at man kan enes om dette overordnede prinsipp er det store midler å hente på investeringsbudsjettet, her går vi mot et betydelig

underforbruk i 2006 (selv om man gjør alt for å bruke opp også disse pengene).

Det mest graverende er at Forsvarssjefen ønsker å gjøre endringene før Stortinget har fattet sine endelige vedtak vedrørende budsjettet for 2007, dette for at tiltakene skal få effekt på budsjettet ved oppstart av nytt budsjettår. I og for seg en fornuftig handlemåte, men veldig unormalt i forhold til normal prosedyre. Så lenge en iverksettingsdato ikke er fastsatt opplever vi på ny at personell med verdifull kompetanse er i ferd med å søke seg bort fra FSS.

Forsvarets institutt for ledelse har 21 årsverk, disse utredes nedlagt. Hvorfor har Hæren etablert tilsvarende avdeling, bestående av ca 18 årsverk, på TRADOK? Det måtte være bedre å beholde FIL som et institutt for hele Forsvaret og ikke bare sitte igjen med noe som i stor grad gavner Hæren. Kan Forsvarssjefen gi et godt svar på dette, eller har det ikke vært vurdert?

Fokusmøte 24. mai 2006

Etter lang tid har Fokus gjenopptatt møtevirksomheten med de sentrale organisasjonene. Ny sjef er Kommandør Knut Rieber, en gammel ringrev fra Argus. Fokus skal bestå av 13 årsverk, men har foreløpig bare bemannet 6, det er klart dette merkes sier den nye sjefen. Nye Fokus har fått nye og andre oppgaver og neste møte vil medgå til en grenseoppgang mellom Fokus og Virksomhetsstyring. Utover dette, ble partene enige om å gjennomføre månedlige møter.

Litt om medlemskap i Statens Pensjonskasse

Etter et møte med Statens Pensjonskasse fikk vi oversendt grunnlaget for dette innlegget fra Hjalti Helgason, som er bedriftsrådgiver i SPK. Som en ansatt i forsvaret er du medlem i en av Norges beste tjenestepensjonsordninger. Medlemskapet gir deg viktige rettigheter – fra første dag. Som medlem i Statens Pensjonskasse får du en pensjonsordning som sikrer deg og dine. Men medlemskapet handler ikke bare om pensjon. Du har også yrkesskade- og gruppelivsforsikring. I tillegg har du mulighet til å søke markedets beste boliglån. For alt dette betaler du 2 % av lønnen din hver måned. Nedenfor er en grei oversikt:

Pensjon: Statens Pensjonskasse tilbyr flere ulike pensjonstyper. Som medlem har du normalt rett til:

- Alderspension – pensjonen utgjøres

Direktør Johan Wroldsen.

minimum 66 prosent av sluttlønnen forutsatt full opptjening. Befal får dette fra fylte 60 år, men kan få det fra fylte 57 år dersom tjenestetid og alder til sammen blir 85 år.

- Avtalefestet pensjon (AFP) – ordningen gir deg mulighet til å gå av med pensjon, helt eller delvis, fra du fyller 62 år. Gjelder for de med høyere aldersgrense enn 60 år.
- Uførepensjon – blir du ufør, vil du ha rett til uførepensjon fra SPK.
- Etterlattepensjon – dersom du går bort, har dine etterlatte rett på pensjon fra SPK.

Boliglån: Som medlem i Statens Pensjonskasse kan du søke boliglån hos oss. Renten er for tiden 2,75 prosent, noe som er betydelig lavere enn det bankene tilbyr. Du kan søke om inntil 1 250 000 kroner. Er dere to medlemmer i samme husstand, kan dere søke om til sammen 2 500 000. Lånet kan enkelt kombineres med lån i banken

Forsikring: Statens Pensjonskasse administrerer yrkesskade- og gruppelivsforsikring. Yrkesskade- og gruppelivsforsikring dekker yrkesskade og yrkessykdom, og gir erstatning uten hensyn til om noen har skyld i skaden. Gruppelivsforsikring gir ekstra trygghet for dine nærmeste. Når en forsikret dør, utbetaler Statens Pensjonskasse et engangsbeløp til de etterlatte.

Samordning SPK og Folketrygden: Pensjon får du som befall jfr ovenstående. Den måneden du fyller 67 år blir pensjonen samordnet med Folketrygden. Har du hatt en pensjon fra SPK på kr 21 500.- pr måned, får du en melding fra Folketrygden om at du vil få ca kr 17 500.- fra Folketrygden, i tillegg får du evt pensjon fra SPK. I dette tilfelle vil man få kr 17 500.- fra Folketrygden og ca kr 6 000.- fra SPK, total pensjon fra fylte 67 år blir ca kr 23 500.-

BFO vil informere om pensjon: Vi vil i kommende omstillingsbrev ha et lite avsnitt om pensjon og dine rettigheter. Vi opplever vel at for mange interesserer seg for pensjon og egne rettigheter for sent. Dette vil omfatte både de rettigheter du har i forhold til SPK og de rettighetene folketrygden gir deg.

Forsvarssjefens E-brev til Forsvarets personell

Jeg er overrasket over de uttalelser Forsvarssjefen gir uttrykk for i sitt E-brev til de ansatte i Forsvaret. Hva han legger i disse uttalelsene gjenstår å se, men om han mener at RSF kanskje ikke var veldig gjennomtenkt så er det all mulig grunn til å minne om hva organisasjonene sa ved etableringen av RSF, men jeg håper at det ligger en grundig dokumentasjon i bunn utover det som står i brevet, før han setter i gang med en ny ressurskrevende omstilling.

Når det gjelder avdelingsbefal og den praksis som ble etablert ved innføringen av ny lov om personell i Forsvaret. Avdelingsbefalsordningen er i stor grad Forsvarssjefens verk og hadde helt andre intensjoner enn det som er praksis i dag. Det man egentlig ønsker er kontraktsbefal, beordringsbefal og søknadsbefal, men Tjenestemannsloven (TML) tillot ikke FSJen å gi befal lang nok kontrakt, uten å måtte gi befalet studiestønning. Jeg vil påstå at avdelingsbefalsordningen var en omgåelse av TML, som kun ga mulighet til engasjement i inntil 6 år før man måtte begynne å betale med studiestønning. Maks tid var 10 år på kontrakt og da fikk man 2 års studiebonus. I Avdelingsbefalsordningen må en gå på kontrakt i 10 år før man begynner å opparbeide seg bonus. Full bonus er opptjent (2 år) etter 14 år.

Det skal bli spennende å se hvilke regimer Forsvarssjefen ser for seg som kan sikre at avdelingsbefal og yrkesbefal har like rettigheter og plikter. Som et minimum må alle avdelingsbefalsstillinger som ønskes besatt lyses ut, eller gjelder ikke dette punktet for avdelingsbefal? Man har fått det man har spurt etter, man ble advart, men valgte å ikke høre. Nå ønsker man å forvalte

avdelingsbefalet etter de gamle reglene, snakk om langsiktighet i personellpolitikken. Innrøm det med engang, FSJ og FD visste ikke hva de gjorde da de innførte det nye systemet.

Jeg henviser til siste omstillingsbrev, hvor jeg beskrev de spesielle tiltak som ønskes iverksatt for å rekruttere mer avdelingsbefal. BFO ønsker det samme og at den enkelte skal gis tilbud og rettigheter som er nedfelt i Forsvarets personellhåndbok del B, ikke gjennom tilfeldige samtaler mellom noen på et gitt nivå.

Krigsskolene har plikt på seg til å utstede avdelingsbefalskontrakt med elever som er opptatt. BFO fikk tilbakemelding om at dette var ivarettatt. Er det tilfelle er det mange som er utelatt, hvem tar ansvar for å etterleve de juridiske rettighetene elevene har mht en arbeidskontrakt?

Ny lov – korrigering

De sentrale organisasjonene har vært i møte med FD vedrørende endringer i Lov om personell i Forsvaret. Dette gjelder den lenge bebudede rettsaken, som nå har funnet en minnelig ordning. Mer om dette i neste omstillingsbrev.

Omstillingen av FSAN – garnisonshelsetjenesten

De sentrale arbeidstakerorganisasjonene hadde et arbeidsmøte med ledelsen i FSAN vedrørende implementeringen av garnisonshelsetjenesten i FSANs organisasjon. Det meste synes å være i rute, selv om en del ting gjenstår. Leverer FSAN det partene ble enige om på siste møte vil den sentrale behandlingen være en formalitet. Vi mener nok at Rena og Madla må tilføres ressurser, i tillegg bør en mindre endring mht sjefssykepleieren vurderes. De som ønsker informasjon resultatet fra den sentrale behandlingen må følge med på BFOs hjemmesider.

God sommer til dere alle

Omstillingsgjengen i BFO ønsker dere alle en riktig god sommer under mottoet: samle krefter for det du har kjært nemlig et godt og trygt arbeidsmiljø.

 Ragnar.dahl@bfo.no

Ett yrke - én organisasjon

Får du ikke Offisersbladet?

Det er slett ikke lett om dagen å få ut Offisersbladet til dere. Vårt adresseregister er basert på de oppføringer vi mottar fra Forsvarets Lønnsadministrasjon.

Der er det desverre ofte feil både på grad og tjenesteadresse. Når vi retter opp feil, så overskrives våre rettinger ved mottak av neste datafil fra FLA. For å løse dette problemet, har det vist seg at det beste er å legge inn lesernes privatadresser. Om dere ønsker dette, så send en mail til mona.eriksen@bfo.no

Hvis ikke, så kontroller at Offisersbladet har din nåværende og korrekte tjenesteadresse, fordi forandringene i dagens forsvar skjer ofte raskere enn systemene klarer å fange opp. Husk alltid å melde andre adresseforandringer til oss så raskt som mulig. På vegne av "systemet" beklager jeg at dette oppstår. For hver utgave av Offisersbladet som kommer i retur, er for meg et nederlag, da ett medlem/leser ikke får gleden av å lese bladet.

Einar Holst Clausen
Redaktør Offisersbladet

Befalets Fellesorganisasjon

– utdanningsstipend – statutter for tildeling

- BFOs utdanningsstipend er en ordning som har til hensikt å være en økonomisk håndrekning til medlemmer som tar ansvar for egen utvikling og kompetanseheving. Kvalifiserende utdanning for senere militær utdanning er et prioritert område for ordningen. BFO vil med dette signalisere at utdanning skal lønne seg og at Forsvaret trenger godt kvalifiserte medarbeidere.
- Medlemmer i BFO kan søke om stipend fra ordningen til undervisning som innebærer videreutdanning på høyskole-/universitetsnivå, forbedring av karakterer fra videregående skole eller annen kompetansegivende utdanning. Det er også mulig å søke om stipend til videreutdanning som baseres på selvstudium.
- Søkere som ved søknadsfristen har minimum ett års betalende medlemskap kan søke om stipend.
Søkere som har vist eller viser engasjement og interesse for organisasjonsarbeid i BFO/BESO, vil bli prioritert. Fordelsmedlemmer (tidl. "passive medlemmer") er søknadsberettiget.
- Stipendet er begrenset oppad til kroner 25.000,- pr studieår. Grunnlaget for tildelingen er delvis dekning av utgifter til studiet som for eksempel studieavgift, eksamensavgift, nødvendig litteratur og reise- og oppholdsutgifter.
- Medlemmer som har mottatt stipend fra ordningen, vil få tilsendt brev med tilsagn om økonomisk støtte. Pengene vil bli overført til konto etter at BFO har mottatt bekreftelse på fullført studium/avlagt eksamen for studieåret.
- BFOs utdanningsstipend tildeles i forbindelse med semesterstart i august/september hvert år. Søknadsfristen for 2006/07 er satt til 31. august 06. Søknader som er poststemplet etter dette tidspunktet, vil ikke bli behandlet.
- Det kan ikke søkes om støtte til dekning av utgifter ifm allerede gjennomførte studier. Søknaden gjelder kun studier som gjennomføres i løpet av høst-semesteret 2006 og vårsemesteret 2007.
- Søknaden må inneholde fullstendig utfylt søknadsskjema, dokumentasjon for hvilken utdanning søknaden gjelder, kopi av evt betalte utgifter og oversikt over kostnader for resten av studiet og informasjon om eventuell annen økonomisk bistand. Søknader uten nødvendig dokumentasjon blir ikke behandlet.
- Endringer av disse bestemmelser og tildeling av stipend foretas av leder BFO.

Ajour pr 2006

Skattemøte på Rena

Årets skattemøte på Rena var en stor suksess med over 30 lydhøre deltakere. BFO trakk i år veksler på gamle kjente ifm gjennomføring av årets skattemøte. Tidligere OTV Martin Johnsen har nemlig en litt sær interesse, han leser Skatterett på fritiden, istedenfor vanlige "mannfolkblad"!

I en erkjennelse av at BFO ønsker å gå foran som et godt eksempel på at man bør utnytte den kompetansen man besitter valgte region indre Østland i år å bruke Martins kunnskap i fm skattemøte. Befalsmessa på Rena ble således sakte men sikkert fylt torsdag 20 april med lydhøre deltakere de timene Martin loset forsamlingen gjennom Selvangivelsens mysterier, og muligheter. Om det var pizzaen eller presten som lokket forsamlingen til møtet skal være usagt, men tilbakemeldingene fra deltakerne var udelte positive på begge!

Av A Helgesen

Stipend

Søknadsfristen er 31. august 2006, og søknadsskjema kan lastes ned fra www.bfo.no

Søknader som kommer etter dette tidspunktet vil ikke bli behandlet. Utbetaling vil skje etter at BFO har mottatt bekreftelse på fullført studium/avlagt eksamen.

Spørsmål om stipendordningen skal rettes til: postmottak@bfo.no

- styrke
- uavhengighet
- samarbeid

BFO Region utland møttes i NATO HQ Brussel

BFO Region Utland sitt andre møte fant sted ved NATO HQ i Brussel onsdag 24. mai. Lokalforeninger fra USA, NTO HQ Brussel, CC Air HQ Ramstein, SHAPE og CAOC-1 var tilstede.

Medlørsmøte ved SHAPE. Maj Engeliën, Maj Holm (ikke med!), Maj Sulland, Maj Reiestad, fru Iden, KVM Kajanus

Randi Østborg orienterer

Kommandørkaptein Tor Hugo Bauge, lokalforeningsleder NATO HQ Brussel ønsket velkommen. Region Utland forventes å få godkjent sine vedtekter av Hovedstyret i mai 2006 og vil da bli et formelt organ i BFO. Saker som ble diskutert var vedtekter og organisering, Lokal lønnspolicy, ATM øvingstillegg utland (NATO tillegget) og andre felles saker. Beklageligvis kunne ingen fra BFO sentralt delta. I tillegg gjestet BFOs privatøkonomiske rådgiver Randi Østborg SHAPE på medlemsmøte dagen før og hadde en orientering for regionstyret og

medlemmer ved NATO HQ under regionstyremøte.

Behovet for utveksling av erfaringer og problemområder ifm utenlandsbeordring synes å være stort og BFO Region Utland ønsker å bli en pådriver til å bringe disse problemstillinger frem til beslutningstaker. Regionstyret vil normalt ha to samlinger hvert år og består av følgende lokalforeninger:

BFO Belgia (BFO NATO HQ, NPC Glons, SHAPE, Portugal, NC3A etc), BFO Danmark, BFO Geilenkirchen, BFO Brunssum, BFO England, BFO USA, BFO

Tyskland Sør (Ramstein etc), samt OTV Indre Østland.

Neste møte er berammet til begynnelsen av desember og BFO Tyskland Sør (Ramstein) har sagt seg villig til å arrangere møtet.

 Bjørn Vikås

Lokalforeningsleder SHAPE

BFO stand

BFO hadde under hele perioden hvor fregatten lå til kai i Oslo, en godt besøkt stand. OTVer og Lars Kristian Danielsen fra sekretariatet bemannet standen. Både ansatte i Forsvaret og sivile var innom, og det gikk unna med Offisersblader, brosjyrer og "godis"

Foto: Sten Rune Karlsen/OTV BFO Viken

Lån inntil 2,5 millioner kroner til lav rente

Statens Pensjonskasse har økt beløpsgrensen for boliglån til 1 250 000 kroner. Er dere to medlemmer i husstanden, kan dere søke om inntil 2 500 000 kroner til 2,75 % rente.

Som medlem i Statens Pensjonskasse kan du søke om boliglån til svært lav rente. 24. mai ble lånebeløpet økt til 1 250 000 kroner.

Ifølge tall fra Statistisk Sentralbyrå har boligprisene i gjennomsnitt økt med over 30 prosent siden 2002. Statens Pensjonskasse kan nå tilby et lånebeløp som står i samsvar med de reelle boligprisene i markedet.

Vi stiller ikke krav om førsteprioritet. Lån i Statens Pensjonskasse kan helt uproblematisk kombineres med et lån i en vanlig bank.

Renten på boliglån i Statens Pensjonskasse har de siste årene vært vesentlig lavere enn hos bankene. I dag ligger den minst én prosent lavere enn det største bankene kan tilby.

I perioden mai 2004 til mars 2006 lå renten på 2,5 prosent. Fra 1. mars i år ble renten økt til 2,75. Det er per i dag ikke varslet om videre renteøkning. En eventuell justering av renten vil tidligst skje 1. september.

For mer informasjon og elektronisk søknadsskjema, se www.spk.no

Lokal tilsetting og disponering av avdelingsbefal

I sitt siste e-brev til Forsvarets ansatte tar Forsvarssjefen opp situasjonen rundt lokal tilsetting og disponering av avdelingsbefal. Har avdelingsbefalsordningen ført til at vi nå må endre våre rutiner for tilsetting for denne kategorien befall? Og er det slik at man må søke andre forvaltningsrutiner for å bøte på det faktum at vi ikke lenger har beordringsbefal og engasjerte?

At Forsvarets øverste ledelse tenker nytt og utviklende er jo både forventet og flott, og at man informerer tidlig ut om de saker man er i prosess med like så, men i denne saken kan det virke som om utspillet iverksetter mulig utilsiktede aktiviteter: Når vi får tilbakemelding fra avdelinger, som med utgangspunkt i nevnte e-brev innkaller til drøftinger med en dags varsel på ovennevnte forhold, ja da kan det se ut som at dette er tilfelle.

BFO har en klar oppfatning av at forvalt-

ningen og disponeringen av avdelingsbefal må foregå etter de retningslinjer som vi har per i dag, samt de intensjoner som lå til grunn den gangen man valgte å innføre denne kategorien befall. Det faktum at man allerede nå ser behovet for tilpassninger kan jo tyde på så mangt...

BFO har forståelse for de argumentene som blir presentert fra avdelingene, man ønsker jo gjennom dette å dekke sin egen avdeling og således Forsvaret sitt behov. Men, det er av avgjørende betydning at man analyserer hvilke konsekvenser et slikt system vil få, både med tanke på befalets rettigheter, tilgjengelige ressurser og kompetanse ute ved DIFene, og flere andre forhold som man antageligvis i dag ikke ser det hele og fulle bildet av.

 Major Rune Rudberg
Forhandlingsleder BFO

Kaptein Per Bjørn Skoglund har vært medlem i BFO siden «tidenes morgen»

I nesten førti år har han vært med oss, og han presiserer at selv om han går over i pensjonistenes rekke vil han fremdeles være tilsluttet organisasjonen. På bildet overrekker OTV Mathias Echoldt en liten erkjennelse til Per Bjørn for at han gjennom årene har stått på for BFO.

Når mannen steller hjemme

 Av **Arild Helgesen** OSTV BFO Indre Østland

Hjemmelivet

Eystein Kvarving er yrkesoffiser i Luftforsvaret, men valgte å bli med sin kone til Sheppard AFB i Texas. Som regel er det omvendt i forsvaret, men Eystein bruker tiden godt i Texas, til studier.

- Mange av de hjemmeværende ektefellene som har barn i skole bruker muligheten til videreutdanning mens de er her, forteller Eystein Kvarving, gift med administrasjons-offiser Lena Kvarving.

- Selv hadde jeg kontakt med Luftforsvarsstaben før vi reiste for å forsøke å få i stand en mulig avtale slik at jeg kunne gjennomføre relevant kompetanseheving nå mens vi er her borte. - Det kokte dessverre bort i sanden, noe som har medført at jeg nå gjennomfører egenbetalt kompetanseheving, som også selvfølgelig vil gi uttelling for Forsvaret når jeg kommer hjem igjen.

- For min egen del så hadde det også vært fint å kunne fått mulighet til utredningsoppgaver eller andre relaterte oppgaver fra Forsvaret eller Luftforsvaret hjemme slik at jeg kunne fått brukt den kompetansen jeg har, og ikke minst slik at jeg kunne hatt

anledning til å holde kontakt hjem igjen, presiserer han.

Det er viktig for meg å ha noe fornuftig å fylle dagene med, noe jeg vet også er tilfellet med mange andre. Den første tiden etter at vi kom var tung. Omstillingen fra en jobbsituasjon hjemme hvor jobben opptar så stor del av livet ditt, til en hverdag hvor det å få barn til og fra skolen nesten er dagens største utfordring, er ikke enkel, smiler han.

Hjem og skole

- De fleste av oss som tjenestegjør her borte på Sheppard har valgt å bo relativt nært hverandre. - I praksis så har de fleste av oss sykkelavstand til hverandre, dette gjør at vi har et svært godt miljø oss norske imellom. Når det gjelder skole så er det jo slik at regelverket spesifiserer at det skal gis et "relevant utdanningsstilbud".

Her borte har vi gjort det slik at alle familiene har ungene sine på samme skole, noe som gjør det greit ifm å hente og bringe unger. Det er nemlig ikke helt enkelt å hente andres unger her borte i USA, hvor kidnappingsspøkelset er ganske klart for mange, avslutter Kvarving.

Administrasjonsoffiser ved det norske elementet på Sheppard AFB Texas, Lena Kvarving, med ekteparets to søte og svært så veloppdragne barn.

Hjemmeværende, studerende offiser og "husfar" i Texas - Eystein Kvarving

Ny A-lønnstabell etter lønnsoppgjøret

Lønns- trinn	Lønnstabell pr 30.04.2006	Lønnstabell pr 01.05.2006
1	169 100	178 100
2	171 500	180 500
3	173 900	182 900
4	176 300	185 300
5	178 700	187 700
6	181 100	190 100
7	183 500	192 500
8	185 900	194 900
9	188 300	197 300
10	190 700	199 700
11	193 100	202 100
12	195 500	204 500
13	197 900	206 900
14	200 300	209 300
15	202 900	211 900
16	205 900	214 900
17	209 200	218 200
18	212 500	221 500
19	215 900	224 900
20	219 300	228 300
21	222 900	231 900
22	226 500	235 500
23	230 200	239 200
24	233 900	242 900
25	237 800	246 800
26	241 700	250 700
27	245 300	254 300
28	248 900	257 900
29	252 500	261 500
30	256 100	265 100
31	259 700	268 700
32	263 500	272 500
33	267 300	276 300
34	271 100	280 100
35	275 000	284 000
36	279 000	288 000
37	283 300	292 300
38	287 700	296 700
39	292 200	301 200
40	297 000	306 000
41	301 700	310 700
42	307 100	316 200
43	312 300	321 500
44	317 800	327 200
45	323 200	332 700
46	328 800	338 500
47	334 600	344 500

Lønns- trinn	Lønnstabell pr 30.04.2006	Lønnstabell pr 01.05.2006
48	340 500	350 500
49	346 500	356 700
50	352 500	362 900
51	358 700	369 300
52	365 200	376 000
53	372 000	383 000
54	378 400	389 600
55	385 300	396 700
56	392 100	403 700
57	399 000	410 800
58	406 400	418 400
59	413 800	426 000
60	421 200	433 600
61	429 200	441 900
62	437 600	450 500
63	446 100	459 300
64	454 500	467 900
65	463 000	476 700
66	471 400	485 300
67	480 000	494 200
68	488 400	502 800
69	497 900	512 600
70	507 500	522 500
71	519 900	535 200
72	529 100	544 700
73	538 400	554 300
74	548 200	564 400
75	558 900	575 400
76	573 800	590 300
77	588 600	605 100
78	608 500	625 000
79	628 300	644 800
80	648 300	664 800
81	668 300	684 800
82	688 300	704 800
83	708 300	724 800
84	728 300	744 800
85	753 300	769 800
86	778 300	794 800
87	803 300	819 800
88	828 300	839 800
89	853 300	859 800
90		879 800
91		899 800
92		919 800

Ett yrke – én organisasjon?

Foto: FMS

Historikk

Befalets Fellesorganisasjon (BFO) har siden etableringen i 1957 arbeidet for å samle alt befal i én organisasjon. Fortsatt har vi 3 befalsorganisasjoner, og foruten BFO har vi Krigsskoleutdannede Offiserers Landsforening (KOL) og Norges Offisersforbund (NOF). Er tiden nå moden for å igangsette en ny prosess mot en sammenslåing til ett befalsforbund?

Det er over 50 år siden første og eneste forsøk. "Kongstanken fra 1947 bør være: Bort med alle små og store foreninger og opprett et til dømes hærens befalsforbund." Et utvalg arbeidet fra 1947 til 1954 for å diskutere samarbeid/sammenslåing.

Anbefaling kom i 1955 om å danne en befalets fellesorganisasjon. Befalsorganisasjonene i de øvrige forsvarsgrener skulle innbys til medlemskap.

11. september 1957 ble konstituerende representantskapsmøte for BFO avholdt. De første årene var BFO en paraplyorganisasjon for en rekke forbund i de tre forsvarsgrenene. Disse forbundene hentet medlemmer etter ulike modeller. Det var forbund etter bransje (administrativ, operativ eller teknisk), utdanning

(befalsskole, fagskole eller krigsskole) eller forsvarsgren.

De første årene ønsket ikke BFO å være tilsluttet noen hovedorganisasjon.

Forhandlingsretten for befalet kom i fare i 1963, og BFO tok initiativ til å danne en hovedsammenslutning. Yrkesorganisasjonenes Hovedsammenslutning (YH) ble etablert 25. februar 1964.

YH slo seg sammen med 7 andre frittstående og partipolitisk nøytrale yrkesorganisasjoner.

Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund (YS) ble etablert 1. januar 1977.

Hovedavtale i staten ble endret i 1987. Kun organisasjoner med minst 10 % av de ansatte innen en etat/et arbeidsområde kunne få forhandlingsrett. Tiden var moden for å etablere BFO som en direkte tjenestemannsorganisasjon.

BFO-forbundene fra Hæren, Sjøforsvaret og Luftforsvaret slo sammen sine respektive organisasjoner i "BFO-familien" til én forsvarsgrenvis organisasjon i løpet av 1988-89 hhv HOF, LOF og SOF. Dette ble gjort for å forberede BFO til å bli en arbeidstaker- og tjenestemannsorganisasjon, hvilket ble gjort 1. juni 1989.

I årene siden 1989 har BFO gjennomført 6 kongresser. Den gamle "kongstanke" om en ytterligere sammenslåing har hele tiden vært der. Kongressene i 2002 og 2005 har gjennom sitt handlingsord/visjon "Ett yrke – én organisasjon" invitert KOL og NOF til å starte politiske prosesser. Så langt har invitasjonene ikke blitt imøtekommet.

Forholdet til NOF

Norges Befalslag (NB) var kun med på de innledende forhandlinger på 1950-tallet før etableringen av BFO.

NB gikk inn i Statstjenestemannskartelle t og Landsorganisasjonen i 1960. NB skiftet senere navn til Norges Offisersforbund (NOF).

Senere i år så gjennomfører NOF landsmøte. Det ligger an til å bli, som landsmøter og kongresser flest, et spennende landsmøte. Hvem blir valgt til de styrende organer? Hvilken organisasjonspolitisk kurs blir staket ut – herunder tilsvaret på BFOs invitasjon? Ønsker medlemmene å arbeide for å etablere ett nytt og sterkt befalsforbund?

Jeg håper våre kollegaer i NOF denne gang behandler BFOs invitasjon om en

sammenslåing på en forpliktende måte, og de ønskes lykke til med forhandlingene på høstens landsmøte!

Forholdet til KOL

Hærens fastlønte offiserers landsforening (HFOL) var med i BFO de første år.

De ville imidlertid både stå i BFO og hovedsammenslutningen

Embetsmennenes Landsforbund (i dag Akademikerne), men måtte altså velge.

HFOL meldte seg ut av BFO i 1961. I 1963 ble det åpnet for medlemskap også for offiserer fra de to øvrige forsvarsgrenene, og KOL var etablert.

KOL har enda ikke gitt tilsvar på BFOs invitasjon om sammenslåing på sine generalforsamlinger og har heller ikke gitt noen signaler i den retning.

Veien videre

Alle prosesser som medfører en sammenslåing vil oppleves som smertelige for mange, og alle parter må gi og ta under forhandlinger. Vi kan bare se på Forsvarets omstilling de senere år, som er en ønsket prosess fra våre folkevalgte organer. "Mer forsvar for hver krone."

BFOs ønske for en sammenslåing er én sterk og slagkraftig organisasjon for alt befall – uavhengig av bransje, utdanning og forsvarsgren. Og så er det mange muligheter for å se begrensninger og ulemper med kun én organisasjon. BFO arbeider alltid for å se mulighetene fremfor begrensningene.

En av de viktigste og vanskeligste utfordringene vil nok bli valg av hovedorganisasjon. Skal vi stå i Akademikerne, LO eller YS?

Én ting er elementært i forhandlinger – aldri still ultimatum i kravene! Så bør gjelde også her. Velkjente uttalelser er "Vi kan gjerne slå sammen befalsorganisasjonene, men forutsetningen er at det nye forbundet er med i LO" eller "Vi kan gjerne slå oss sammen, men forutsetningen er at det nye forbundet ikke er med i LO".

Fortsatt gjelder formålsparagrafen om at BFO skal arbeide for å samle alt befall i én organisasjon!

Pål Sævik

Områdetillitsvalgt BFO
Region Viken

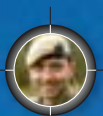
I nära samarbete med det Norska Försvaret

Airsafe levererar SF-10, den nya truppfallskärmen,
till det Norska och Svenska Försvaret.

airsafe
F O L A

Airsafe Sweden AB, Box 834, 194 26 Upplands Väsby, Sweden
www.airsafe.se, tel +46 8 59411260, fax +46 8 59071549

Løytnant Mathias Eckholdt, OTV BFO

Kabul International Airport - KAIA

I Kabul møtte vi personell fra Norwegian Support Element (NSE), Theatre Termination Force (TFF), F16 Detachementet, brannstasjonen på Kabul Flyplass og ISAF HQ.

Området KAIA er et travelt knutepunkt og transittområde for personell og materiell. Her finnes soldater og utstyr fra alle tenkelige land og det er en konstant aktivitet med fly som lander og tar av. Her

gjør norsk movement control (MOVCON) en stor innsats, samtidig som den norske ledede brannstasjonen sørger for nødvendig sikkerhet. På Kaia møtte vi også en BFO lokalforeningsleder fra Region Nord-Norge som setter stor pris på nytt hjemmefra og et ferskt nummer av Offisersbladet.

Besøk ved ISAF HQ ble det også tid til, og vi ble transportert dit i en PASI/SISU. I hovedkvarteret fikk vi informasjon om forhold av både kommandomessig og administrativ karakter. De norske stabsoffiserene hadde en rekke spørsmål som de hadde forberedt, noen fikk de

umiddelbart svar på mens andre saker har vi med oss hjem for nærmere undersøkelser og behandling.

Mazar e Sharif - MeS

Vi hadde et lengre opphold ved camp Nidaros i området MeS. Leiren er samlokalisert med de tyske styrkene på et stort område ved flyplassen. Mazar e Sharif, langt nord i Afghanistan, er kanskje mest kjent som byen med den Blå Moske, et valfartssted for muslimer i området. Innenfor Camp Nidaros murer og gjerder hadde vi samtaler med personellet fra

Kjøretøyene til TMBNs QRF-styrke.

Nettopp ankommet og temperaturen er «litt» høyere enn i Norge.

Hercules fra Tyskland lander også regelmessig på flyplassen i Kabul.

BFO'S BESØK I AF

BFO besøkte sammen med representanter for de andre tjenestemanns organisasjonene, våre norske avdelinger i Afghanistan. Fra arbeidsgiversiden deltok direktør Johan Wroldsen fra Personalavdelingen i forsvarsstaben, og oberstløytnant Helge Steinbakken fra FPT internasjonal virksomhet. I løpet av en hektisk uke, var vi innom de fleste norske avdelinger i området.

Norwegian Deployable Hospital (NDH), Regional Area Coordinator (RAC), Norwegian Contingent Commander (NCC), Multinational Support Group (MNSG) og selvsagt Telemark Bataljon og dens Quick Reaction Force (QRF).

I løpet av våren vil RAC skifte navn til Regional Commander og føre kommando over de fem PRT-ene: Den norskeledede PRT Meymaneh, de tysklede PRT Kunduz og PRT Feyzabad, den svensklede PRT Mazar-e Sharif og den nederlandskledede PRT Pole-e Khomri.

Det norske feltsykehuset i Mazar-e

Sharif har 55 stillinger, der 37 bemannes av nordmenn. Norge har etablert alt av sykehusets infrastruktur, og bemanner sykehuset fra 15. mars 2006 til 15. mars 2007, hvorpå Tyskland skal overta ansvaret. Sykehuset er utrustet og oppsatt med materiell og personell for å drive to operasjonsstuer, intensivavdeling, akuttmottak, røntgen, laboratorium, legekontor, tannlege, og en pleieavdeling. Sykehuset er i stand til å stabilisere inntil 14 kirurgiske pasienter i døgnet. I tillegg skal det stille et kirurgisk team som skal utplasseres i PRT Meymaneh.

Det virket rolig i området MeS og Camp Nidaros. Mye av tiden går med til ferdigstilling av leiren samt vedlikehold av materiell og utstyr. QRF'en, som er på kompani størrelse, vedlikeholder ferdighetsnivå samtidig som de står på 60 minutters beredskap for å støtte andre ISAF styrker.

Provincial Reconstruction Team Meymaneh

Vi var også så heldige at vi fikk anledning til å besøke den norske PRT'en i Meymaneh, ca 400 km vest for MeS. Reisen til Meymanehs gruslagte flyplass ble

Foto: FMS

Direktør Johan Wroldsen orienterer om personellsituasjonen i Forsvaret.

«The one and only» Mathias Eckholdt møtte mange medlemmer i Afghanistan.

gjennomført med Hercules. Hvis vi skulle benyttet hjulkjøretøy ville dette tatt minimum 8 timer på grunn av veistandarden.

I PRT Meymaneh holder Oberstløyntant Siljebråthen og hans kvinner og menn til. Leiren har blitt forsterket og ombygget siden angrepet i februar. Man har også fått en egen vaktropp som sørger for økt sikkerhet. Det er meget trangt i leiren, og selv om man har utnyttet hver kvadratmeter til fulle så er det behov for utvidelse eller rett og slett en ny leir. Leiren hadde uten tvil den beste maten vi fikk servert i norsk operasjonsområde og sannelig også den triveligste baren (total alkoholfri), - på tross av trange kår og enkel standard.

Leiren er base for Mobile Observer Teams

(MOT) som med 6-manns lag, patruljerer regionen for å innhente informasjon og kunnskaper om lokale forhold. Disse lagene observerer situasjonen i området og distribuerer blant annet ISAF-aviser og annen informasjon. De to lagene er spisset i ulike fagområder, har fast tildelte operasjonsområder og kjennetegnes ved at de er godt trenede samt utstyrt med Toyota Landcruisere for å ta seg frem på veier av svært "varierende standard".

Generelle inntrykk og tilbakemeldinger

Hovedinntrykket fra Afghanistan er at de norske styrkene løser sine oppdrag på en særdeles profesjonell måte med stil og styrke, og ikke minst med glimt i øyet.

Jeg har ingen betenkeligheter med å anbefale kollegaer og BFO medlemmer å tjenestegjøre i det norske ISAF bidraget. Det er en viktig jobb som gjøres der nede og med stor sannsynlighet vil Norge ha styrker i området i lang tid. Det er videre svært positivt at man vektlegger enkle velferdstiltak som tilgang til internett, telefon og treningsrom i de norske leirene. En del utfordringer er det selvsagt for det norske ISAF bidraget, og noen av disse fikk vi presentert:

- Logistikk fra Norge til Afghanistan. For mye materiell ligger på vent hjemme.
- Tilgang til helikopter med tanke på sanitetsoppdrag og eventuelle oppdrag for QRF'en. Det norske ansvarsområde

TMBNs kjøretøy.

Camp Nidaros.

Modifisert og spennende utgave av AG-3.

En av lokalforeningslederne fra Harstad fikk Offisersbladets tursekk.

er stort og med svært dårlig veistandard. Muligheten for luft evakuering vil kunne bli kritisk hvis evakueringstid ikke skal bli lengre enn forsvarlig i forhold til sanitetens krav.

- Materiellarv fra tidligere kontingenter. OTV finner kjøretøy merket med SFOR og KFOR inne i Camp Nidaros. Man kan spørre seg hva en sliten Nissan Terrano benyttet på Balkan egentlig har å gjøre i Afghanistan. Det blir mange verkstedtimer og delebestillinger av slikt.
- Tilgang til FiSBasis for Norske stabsoffiserer i blant annet ISAF HQ. Uten tilgang er det lett for at man står utenfor informasjonsflyten i Forsvaret ellers.
- Avtjening av ferie er ikke problemfritt når

rotasjon av kontingenter foregår midt i sommerferien.

- Utfordringer med tanke på at tidspunkt for overlapp og rotasjon er under den varmeste perioden.
- Kampen for å vinne "hearts and minds" bør etter manges mening intensiveres og prioriteres ytterligere enn det som gjøres i dag. Dette er også god styrkebeskyttelse og sikkerhetsfremmende.
- Familestøtteordningen hjemme i Norge kan bli bedre, særlig for de som ikke har hjemmeavdeling ved en av de store basene og leirene Rena, Haakonvern og Indre Troms.
- Leiren til PRT Meymaneh har behov for en midlertidig utvidelse raskest mulig selv om

en helt ny leir skal prosjekteres og bygges utenfor byen.

BFO har hatt stor nytte av besøket i Afghanistan. Informasjonsmøter er avholdt de fleste steder. Ny særavtale for internasjonale operasjoner er en av de sakene reisefølget har presentert i felleskap for våre kollegaer der nede. Like viktig er de tilbakemeldingene og medlemssakene vi har fått presentert. Prioriterte saker er formidlet til ledelsen i BFO slik at man kan ta opp disse på sentralt nivå. Videre er arbeidet startet med å løse små og store medlemssaker her hjemme. BFO takker for besøket og for god mottakelse blant det norske personellet.

Foto: FMS

Ikke alt lar seg reparere.

Feltvogn TMBN.

MOVECON gjør en god jobb under vanskelige forhold.

Moderne operasjonsstue.

Moderne intensivavdeling.

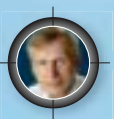
Eurofighter og Gripen OVERBYR JSF

Foto: Eurofighter

Foto: JAS Gripen

Av John Berg

Europeiske Eurofighter og Saab har i løpet av våren lagt frem klart bedre industritilbud enn amerikanerne, i kampen om salg av opptil 48 nye kampfly til Norge. I motsetning til amerikanerne garanterer europeerne dessuten sine tilbud, og de garanterer også full teknologitilgang. Amerikanernes tendens til å holde tilbake sensitiv JSF teknologi er blitt et stridsspørsmål ute i Europa, spesielt er britene lite tilfredse med USAs holdning.

Gripen N

Gripen International (Saab og BAE Systems) bygger på at Saab allerede handler med mer enn 30 norske bedrifter. Saab tilbyr Norge å delta i utviklingen av en helt ny Gripen versjon, Gripen N, med bl.a. AESA (Active Electronically Scanned Array) radar, satcom og et sambandssystem som

kan utvikles i nært samarbeid med vårt luftforsvar og som vil gi store fordeler i nærstøtte operasjoner. Gripen N vil få større motorkraft og mer drivstoff i indre tanker, og økt maks take-off vekt. En illustrasjon på pressekonferansen viste Gripen N med to centerline drivstofftanker, fire NSM sjømålsmissiler, to av de nye Meteor middels rekkevidde luftkampmissilene og to kort rekkevidde IRIS-T, som Norge allerede innfører.

Industritilbudet er på mer enn 100 prosent og støttes spesielt av den store grupperingen Investor (Wallenberg) som eier 36 prosent i Saab.

Eurofighter

Eurofighter konsortiets industritilbud er på 100 prosent, eller "på det nivå Norge ønsker". Tilbudet omfatter samarbeider både innen Eurofighter og på andre felter, med bedrifter som samlet er langt større enn amerikanske Lockheed Martin: BAE Systems, EADS Tyskland og EADS Spania (CASA), Alenia, Airbus, Eurocopter, Astrium og missilgjiganten MBDA.

Eurofighters CAPTOR radar utvikles nå med en AESA antenne, under navnet CAESAR (Captor Active Electronically Scanned Array Radar). Eurofighter peker bl.a. på at deres fly er det eneste som sammen med USAs superjager F-22A (som også er superdyr og som amerikanerne ikke vil eksportere grunnet mye sensitiv teknologi) fullt ut vil kunne ivareta alle typer operasjoner i norsk luftrom i nord i overskuelig fremtid.

MILITÆRPOLITIET

tilbake til Hærens styrker

FAKTA

Militærpolitikompaniet i Brigade Nord:

Hærens militærpolitiressurser er samlet i Militærpolitikompaniet i Brigade Nord. Militærpolitiets oppgaver spenner vidt fra den daglige operative driften, med ordenspatruljer i militære områder, til massetjeneste, hundetjeneste og trafikkjenteneste. Militærpoliti i Hæren samarbeider også tett med kampavdelingene i Hæren, både på øvelser og i internasjonale operasjoner.

- Hovedbase på Bardufoss. Den nye staben og ledelsen for kompaniet vil i all hovedsak bli stasjonert på Bardufoss.
- Fire MP-tropper. Militærpolitikompaniet i Brigade Nord vil ha fire vanlige tropper. På Bardufoss er det to tropper, hver med 18 vernepliktige MP-korporaler og 6 befal. En tropp vil være på Rena, mens den siste troppen vil bli delt mellom Oslo og Finnmark.
- HRS-tropp. Troppen på Rena vil være en deployerbar tropp bestående av en blanding mellom vernepliktige soldater, vervede soldater og befal.
- Spesialtropper. Militærpoliti har også to spesialtropper; en Etterforsknings tropp og en Hundetropp. Hundetroppen, kalt "K9", har både ansatte og vernepliktige hundeførere, og har lavinehunder, bombehunder og patruljehunder. Etterforsknings troppen har en nasjonal etterforskningsfunksjon, og består for det meste av befal. + INTOPS
- Utdanning. Alle som vil bli militærpoliti må først gå et halvt år på Forsvarets Militærpolitiskole på Sessvollmoen like ved Oslo. Etter endt utdanning kan en søke seg til tjeneste i Militærpolitiets avdelinger over hele landet. Militærpoliti i Hæren har baser i Oslo, Finnmark, Bardufoss og på Rena.

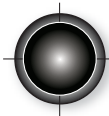
NASJONAL BISTANDSFUNKSJON: Etterforsknings-troppen til Militærpolitikompaniet i Brigade Nord har en nasjonal og internasjonal bistandsfunksjon i forbindelse med etterforskning. Her undersøker major Atle Melum en trafikkulykke med et militært kjøretøy.

SAMARBEID: Et nært samarbeid med sivile politimyndigheter foregår både på ledelsesnivå og på operativt nivå. Her fra en ordenspatrulje i Bardufoss.

INTERNASJONALE OPERASJONER: Soldatutdanningen i Militærpolitikompaniet innrettes med tanke på internasjonale operasjoner. Her trener noen av militærpolitiets soldater på massetjeneste.

Tekst og foto: **Magne Hovtun/HSTY**

Militærpoliti Hæren blir fra og med 1. august tilbakeført til Hærens styrker (HSTY) fra Forsvarets Kompetansesenter for Logistikk (FKL). Militærpolitikompaniet i Nord Norge vil da bli hetende Militærpoliti-kompaniet i Brigade Nord, og vil få underlagt alle Militærpolitienhetene i tilknytning til Hæren. Militærpolitiets enheter i Oslo, Finnmark, Midt-Troms og på Rena vil bli kraftsamlet i det nye kompaniet. Gjennom en

opptrapping mot 2009 vil kompaniet få tilført flere nye befal- og grenaderstillinger. Bare på Bardufoss, hvor tyngdepunktet til det nye kompaniet kommer til å ligge, vil en få 30 stillinger mot dagens 17.

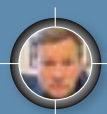
– Militærpolitikompaniet i Brigade Nord vil ha Østlandet og Nord-Norge som sitt ansvarsområde, sier major Svein Arne Bjørslund, sjef for det nåværende Militærpolitikompaniet i Nord-Norge.

– I tillegg vil vi ha en nasjonal og internasjonal bistandsfunksjon for hele Forsvaret innen etterforskning, sier han.

STOR FLYDAG PÅ

Den 14. mai ble det nok en gang arrangert et variert og spennende flystevne på Norges første, og verdens eldste operative flyplass – Kjeller. Over 5.000 mennesker fikk oppleve alt fra saktegående todekkere, til oppvisning med vårt jagerfly F-16.

Tekst & Foto: Einar Holst Clausen

Flyinteressen er tydeligvis stor på Romerike, for det myldret av skuelystne og interesserte lenge før flystevnet offisielt skulle åpnes klokken 12. Når det er søndag, og i tillegg er fint vær, passer det jo godt å ta med familien inn på Kjeller flyplass for å oppleve luftakrobatikk, fart, støy og spenning. Kjeller Aero Senter as, Forsvaret, Nedre Romerike Flyklubb med veteranflygruppa, Kjeller flyhistoriske forening, Oslo Flyklubb, modellflyklubben Phoenix, Warbirds of Norway, Norsk Aero Klubb med mikroflyseksjonen og Helikopterdrift var blant de mange som bidro til at

flystevnet på Kjeller ble en flott dag for både store og små.

På Kjeller var alt som vanlig godt planlagt og tilrettelagt, med alt fra flyhistoriske utstillinger, kontinuerlig flyshow, til kiosksalg med brus, is, pølser og vafler. En blanding av lukter fra vaffel, jetfuel og lyden fra en 12-sylindret Rolls Royce Merlin motor, er for mange en fullkommen lykke. Offisersbladet gratulerer arrangørene med et vellykket arrangement, på en flyplass som svært mange ønsker skal bestå i fremtiden. Her er noen bilder fra flystevnet, som kan gi dere et visst innblikk i hvordan det er å være på flystevne på Kjeller.

KJELLER

>>>

Krigsveteranen Dacota DC-3.

Luftforsvarets første jetjager Vampire.

Den gode gamle 104 Starfighter ble også godt besøkt.

«Old Crow» P-51 Mustang med tolvsylindret Merlinmotor.

F-16 dunderer forbi.

Selv de minste storkoste seg.

Havard skolefly fra krigsdagene.

De Havilland Tiger Moth.

Modellfly med jetmotor kan koste nærmere 100.000,- kroner.

Dussault Rafale jetmodellfly.

Til og med tsjekkisk skolefly fikk vi anledning til å se.

STOR FLYDAG PÅ KJELLER

Bruk det til å reise et nytt sted...

...og spar penger på drivstoff

Hva vil du bruke det til?

Tenk deg at du har økonomisk frihet til å bruke penger på det du vil og når du vil. Esso MasterCard gir deg denne friheten.

Du kan invitere familien med på en ekstra ferietur, eller spandere det siste innen ny teknologi på deg selv. Og du betaler verken årsavgift for kortet eller gebyr ved varekjøp.

Ikke nok med det. Som medlem av Forvarets Personellservice, gir ditt Esso MasterCard deg gode rabatter på både drivstoff og andre Esso produkter. Med dette kortet får du 40 øre avslag per liter drivstoff og i tillegg 20% rabatt på hver bilvask og 10% rabatt på all smørolje.

Så hvorfor ikke skaffe deg ditt eget Esso MasterCard? Ring vår Kundeservice på telefon 21 01 53 65 og få søknadsskjema tilsendt.

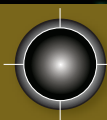
Vi kjenner livet på veien.

Elevene i Hærens stabs- og ledertrener får prøvd seg i krisehåndtering og takling av media i pressede situasjoner.

For første gang trener sivile etater i HÆRENS STABS- OG

Helt siden opprettelsen av Hærens Stabs- og Ledertrener (HSLT) i Rena Leir i 2001 har ledelsen i Hæren utfordret oss ved HSLT på å gjennomføre stabstrening med sivile aktører i treneren. Frem til nå har vi kun gjennomført øvelser med militære avdelinger. Den 59. øvelsen i rekken skulle vise seg å bli en øvelse med sivile etater, gjennomført i samarbeid med Høgskolen i Hedmark som en del av studiet i krisehåndtering,

Tekst og foto: Major Geir Erik Olsen,
Hærens Stabs- og Ledertrener

Samvirke i praksis: Her ser vi studenter som samvirker om løsning av en oppstått krise. Fra venstre: Bjørg Steine fra Lensmanns-kontoret i Åmot, Arve Lund fra ambulanse-tjenesten i Elverum og Ragnar Sund, brannsjef i Ringsaker kommune

Etablert samarbeid

Det etablerte samarbeidet mellom Østerdal Garnison og Høgskolen i Hedmark dannet grunnlaget for at denne øvelsen skulle bli en realitet. Studiet i krisehåndtering, kommunikasjon og samvirke i regi av Høgskolen i Hedmark er basert på fire samlinger, hvorav den siste i sin helhet går i HSLT. De tre første samlingene var i

hovedsak viet til teori og forståelse av denne, mens øvelsen i HSLT skulle omdanne denne teorien til utførelse i praksis. Studentene som deltok på kurset er i hovedsak ansatt i brannvesenet, politiet, ambulansetjenesten og Forsvaret. I tillegg deltok studenter fra Utenriksdepartementet, redningstjenesten, NUTEC i Bergen og det private næringslivet.

Øvelsen

HSLT hadde forberedt to scenarier for studentene. Det første var en krisesituasjon forårsaket av ekstremt mye snø over kort tid på Østlandet. Det andre var en flykapring som resulterte i en nødlanding på flystripa nord for Rena Leir, samtidig med en flystyrt sør for Rena. Hensikten med disse scenariene var for studentene å øve på krisehåndtering, kommunikasjon og samvirke i en presset

situasjon, i rollene som Lokal Redningsentral (LRS) og kriseledelse i kommunene. Disse scenariene dannet også utgangspunkt for den avsluttende skriftlige eksamen for kurset.

Simulatoren

Simulatoren viste seg å fungere godt som et rammeverktøy for gjennomføringen av øvelsen. I tillegg så gjennomførte vi rollespill og studentene hadde hyppig kontakt med media. Hver dag ble det kjørt pressekonferanser etterfulgt av intervjuer med studentene.

Utbytte

HSLT sitter igjen med et godt inntrykk etter denne første sivile og tverretatlige øvelsen. Studentene var fornøyd med scenariene, og de gav uttrykk for at det var godt å få omsatt teori til praksis. I tillegg er mange av student-

LEDERTRENER

ene knyttet til etater på Østlandsområdet. Med tanke på fremtidige reelle situasjoner har dette studiet gitt et godt utgangspunkt for å håndtere disse, da de nå har lært hverandre å kjenne og hvordan de ulike etater jobber sammen. Studentene opprettet også et nytt nettverk med ulike samarbeidspartnere.

Aktuelt faglig innhold

HSLT har også sett på gjennomføringen fra vårt ståsted. Vi sitter igjen med det inntrykk at en LRS har mye til felles med en bataljonstab. LRS settes av politimesteren lokalt ved behov, og den deles opp i fagfunksjoner tilsvarende S-1 til S-4. Det mest interessante for oss var at det i hovedsak var stabssjefen som ledet operasjonen, mens politimesteren overvåket situasjonen og grep inn ved behov, som ved tunge avgjørelser og kritiske situasjoner. Slik holdt politimesteren seg på en måte hevet

over situasjonen og hadde et godt totalbilde, samtidig som det ikke etterlot tvil om hvem som satt med ansvaret.

Overført til vår situasjon i Forsvaret var dette interessant. Tradisjonelt har vi i Forsvaret hatt et nært forhold til det å lede fra fremskutt kommandoplass for våre bataljonssjefer spesielt i en høyintensitetsramme. Etter hvert som Forsvaret har utviklet seg og blitt mer drevet over på Crisis Response Operations (CRO) har nok også vi operert mer tilsvarende den sivile måten å lede operasjonene på, ved at bataljonssjefen leder fra hovedkommandoplassen. Med tanke på denne utviklingen tror jeg at vi i Forsvaret kan ha noe å lære av den sivile måten å gjøre det på. De som kjenner forholdene blant offiserene i Hæren, vet om fordelene og ulempene ved det å lede fra fremskutt posisjon, kontra det å sitte med total-

oversikten i en noe tilbaketrukket posisjon. Dette kan etter HSLT's vurdering trolig være blant forhold som kan danne grunnlag for fremtidig samarbeid og utvikling innenfor ledelse av operasjoner av slik karakter?

Avslutningsvis er det også verdt å nevne den roen og kontrollen som var i operasjonssentralen i LRS. Studentene var på høyde med situasjonen selv om nødmeldingene haglet inn og presset var stort. Imponerende og forbilledlig.

HSLT takker studentene og forelesere ved Høgskolen i Hedmark for samarbeidet, og ser med glede og forventninger fram til neste studium som er planlagt i 2006 – 2007.

**All militæraktivitet på
Fredriksvern verft/
Luftforsvarets skolesenter i
Stavern opphørte i 2002.
Dette som en følge av
omstillingen i Forsvaret som
er beskrevet i Stortings-
proposisjon nr. 45.**

Av Einar Holst Clausen

Forsvarsbygg overtok eieransvaret og inngikk i april 2002 leieavtale med Justis- og politidirektoratet om bruk av brorparten av det tidligere militære etablissementet. Den gamle og svært historiske delen, som fra gammelt av har hatt navnet Fredriksvern, blir også tatt godt vare på i lokalsamfunnet i Stavern. Det gamle festningsområdet og skipsverftet er svært godt besøkt av turister og kunst- og kulturinteresserte, fordi mange av de historiske bygningene i dag brukes av lokale kunstnere som atelier og utstillingslokaler, samt til konserter og små teaterforestillinger.

Offisersbladet besøkte i april denne perlen med Sørlandsidyll, og ble overrasket over hvor mange som besøkte områdene. Tradisjoner blir tydeligvis ivarettatt av lokalhistoriske foreninger og ildsjeler, og i enkelte av bygningene, var det nesten som å bli tatt hundrevis av år tilbake i tid.

Denne overdragelsen og utleien er kanskje en av de mest vellykkede som Forsvaret har gjort.

Fredriksvern Verft i Stavern ble besluttet bygget i 1750 av Kong Fredrik V av Danmark og Norge. De fleste bygninger og festningsverk var ferdig allerede i 1758. Verftet er sterkt påvirket av dansk arkitektur. Av de opprinnelige bygningene består i dag kommandantboligen, vaktstua, to smier, smedens bolig, magasin, to proviantmagasin, sjaluppskuret, galeiskurene og krutthuset. I 1758 var størstedelen av verftet ferdigbygget med voller og graver omkring, og utenfor vollene ble det bygget garnisonskirke, kirkegård og boliger. I 1814 ble verftet hovedstasjon for den norske flåte. Sjøkadettinstituttet ble flyttet til Karljohansvern i 1864 og Fredriksten verft ble nedlagt i 1896 som en følge av Stortingets beslutning om å gjøre verftet om til øvingsplass for Krigsskolen. Verftet har senere huset Luftvernregimentet (senere Luftforsvarets skolesenter Stavern).

Vellykket overføring av forsvarseiendo

Flere ganger om dagen blir den gamle kanonen avfyrt i helgene.

- Kunstutstilling i Steinbrakka
- Kultur i Galeiskura
- Fotoutstilling i Kadettbrakka
- Kunstutstilling i Krutthuset

Inngangsporten Fredriksvern verft.

Skreddere syr gamle drakter fra storhetstiden i Stavern.

Kunstnerne har tatt i bruk mange av de gamle bygningene.

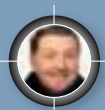
m tilbake til samfunnet

ØNSKER JSF MED EUROPEISK

Joint Strike Fighter

Fem potensielle kjøpere av Joint Strike Fighter slo seg i mars sammen for om mulig å sette et europeisk stempel på det amerikanske jagerflyet samt utarbeide en felles holdning overfor Lockheed Martin. Norsk industri kan få større oppgaver.

Tekst og foto: **Tor Husby**

Møtet, som fant sted i Noordwijk i Nederland, skjedde etter norsk-nederlandsk initiativ. Sammen med Danmark, Italia og Tyrkia bidrar alle med penger til utviklingen av JSF og de ser mange identiske utfordringer knyttet til utviklingen:

*De enkelte lands industri ønsker mer igjen for de investeringene som eventuelt foretas;

*Amerikanerne har vært nokså tilbakeholdne med teknologioverføring. Det mest sensitive utstyr tilbys i "black box", men kjøperne kan bli nærmest livegne hvis de ikke vet hva som er inne i boksene og blir totalt avhengig av Lockheed Martin

for vedlikehold og oppgradering. Også teknologioverføringen må bli bedre;

*De fem land ønsker å koordinere sin holdning til flyprodusenten og skape en felles visjon. Utgangspunktet er situasjonen som måtte oppstå om de ved slutten av 2006 skulle vedta å delta i produksjon og utvikling av det amerikanske jagerflyet;

*Den europeiske gruppen ønsker innen sommeren å utarbeide en detaljert plan sammen med Lockheed Martin og amerikanske myndigheter om disse punktene slik at de mot slutten av året kan undertegne et Memorandum of Understanding..

Flyttes til Europa

Statssekretær Espen Barth Eide i Forsvars-

departementet, som representerte Norge i Noordwijk, presiserer at et eventuelt felles kjøp av JSF ikke stod på agendaen. Lockheed Martins opprinnelige plan var at selskapet skulle bygge reservedeler og ta seg av større vedlikehold i USA. Men de fem land mener nå at mye av dette kan flyttes til Europa og fordeles mellom kjøperlandene.

Å kjøpe amerikanske kampfly igjen er ingen selvsagt sak for europeerne. Flere land sier at det i en tid med tett og voksende europeisk forsvarsintegrasjon er det en politisk utfordring å velge amerikansk. Appetitten har heller ikke økt som følge av uenigheten over Atlanterhavet som følge av Irak-konflikten.

Barth Eide karakteriserer fellesmøtet som unikt, ikke minst siden ingen amerikanere var

STEMPEL

Fem europeiske land har identiske utfordringer knyttet til utviklingen av JSF, sier statssekretær Espen Barth Eide.

til stede. Oppfordringen fra de fem øker presset på Lockheed Martin og møtet betyr også slutten på at USA kan ha forskjellige bilaterale forhold til de europeiske land som måtte kjøpe JSF. Dette var f.eks. tilfelle når det gjaldt F-16.

-Lockheed Martin skjønner at det er bedre at de fem land gjør noe i fellesskap enn at JSF faller ut av betraktning, sier Espen Barth Eide.

Europeisk stempel

Hurtigarbeidende ekspertgrupper nedsettes nå for å se nærmere på hvilket europeisk stempel som kan settes på JSF. Samtidig starter statssekretæren en møterunde med norske bedrifter som er interessert i å være med i teknologiprojekter hos den ameri-

kanske forsvarsgiganten. Hvis industrien får en stor rolle, vil det være en viktig del av regnestykket for Norge når vi skal velge blant de fire jagerflyalternativene – JSF, Eurofighter, JAS Gripen og franske Rafale. Men smilende utelukker han at Norge vil forlange JSF-produksjon på Kjeller.

- Vi ønsker bredest mulig informasjon når beslutningen skal tas, og vi akter IKKE å låse oss fast som følge av en rekke mikrobeslutninger som kan gjøre det vanskelig å komme ut av. Vi vil aktivt unngå dette, presiserer Espen Barth Eide.

Han mener den forrige regjering opptrådte som om Norge hadde bestemt seg for JSF. I forsvarsbudsjettene ble det amerikanske jagerflyet viet stor omtale, mens det ble vist en

beskjeden interesse for konkurrentene.

-Men vår vilje til å gjøre valget mer åpent mellom de fire kandidatene har allerede gjort Lockheed Martin mer velvillig stemt. Kompositt- og elektronikkområdene åpnes nå for deltagelse for norsk industri, sier Barth Eide.

Storstilt Gripen-pakke diskuteres

Industrisamarbeid, felles drift og vedlikehold av JAS Gripen kan bli viktige faktorer i det svenske jagerflyets favør når Norge tar sin beslutning om valg av nytt kampfly. Temaet stod i sentrum under statssekretær Espen Barth Eides møte med sin svenske motpart Jonas Hjelm på Såtenäs militære flyplass i begynnelsen av mars. >>>

Dussault Rafale
Foto: Philippe Noret

Eurofighter

De to statssekretærene innleder nå en samtalerunde med sine respektive lands industrielle medspillere for å se hvor langt et samarbeid kan strekke seg. Perspektivene kan omfatte mer enn bare jagerfly og kan utvikle seg til et industrisamarbeid på bred basis - a la den havarerte Volvo-avtalen for et par tiår siden.

- Det er en absolutt forutsetning for oss at vi får et industrisamarbeid på beina hvis vi velger Gripen, sier Barth Eide.

Viktige utredninger

Forsvarsdepartementene i Sverige og Norge starter samtidig utredning av tungt vedlikehold, oppgradering av JAS Gripen og felles logistikkbasen. Det fine med Sverige er at det er vårt nærmeste naboland - fra sør til nord - slik at det er lett å dele på tunge oppgaver. Det kan for eksempel tenkes en felles tung vedlikeholdsbase i nord og en i sør.

For noen år siden ville det vært nærmest utenkelig at NATO-landet Norge kunne vurdere kjøp av et jagerfly utenfor alliansen. Men sikkerhetspolitisk har det betydd mye at de nye NATO-medlemmene Ungarn og Tsjekkia har valgt Gripen. De har vist Sverige hva NATO krever av tekniske løsninger. Mens Norge er en dørråpner for Sverige i NATO, er Sverige blitt Norges fremste partner i EU.

Økt rekkevidde

Mens Gripens rekkevidde før var et problem, øker den på de nye versjonene slik at flyet kan operere over Barentshavet fra norske flyplasser. Flyet er derfor en relevant kandidat for Norge. Vi forlanger imidlertid Link 16, og det er fullt mulig å få til, konstaterer Barth Eide.

JAS Gripen er et lite, lett fly med multi-rolle kapasitet (jakt, attack, spaning) som nærmest flyr seg selv. Piloten kan eksempelvis trykke på en knapp der det står "hjem". Systemene ombord gir også piloten beskjed om han er i ferd med å gjøre noe som ligger utenfor flyets kapasitet. Egenskapene gjør at han kan konsentrere seg om flyets våpensystemer. Av den grunn forsvinner toseterne mer og mer ut, der den ene skulle fly og den andre avfyre våpnene. Dette er en generell trend med moderne jagerfly.

Ingen prislapp

Hverken JSF eller JAS Gripen har noen synlig prislapp, og Barth Eide vil ennå ikke mene noe offisielt om prisen. Det viktigste er life-cycle costs, for å si det på neo-norsk. Å kjøpe det billigste fly er ikke mye til hjelp hvis det skal stå på verksted mesteparten av tiden. Det vi anskaffer skal vi ha i 40 år.

Det svensk-norske møtet var ikke bare alvor. Barth Eide fikk også prøve seg på Gripen-simulatoren der han etter eget utsagn skjøt ned to-tre fly før han ga seg og landet perfekt etterpå.

115%
erstatning!

Noen er heldigere enn andre!

Det høres nesten for godt ut til å være sant. Har du [Superforsikring på bil](#) og får en stor skade, gir vi deg 15 prosent ekstra i erstatning – hvis bilen er minst tre år gammel. Etter en telefon til oss i If kommer bergingsbilen, og ikke lenge etter går pengene rett inn på konto. Er bilen din under tre år, gir vi deg en fabrikkny bil.

Vil du vite mer om [Superforsikring på bil](#)? Ring Forsvarets Personellservice på telefon 23 09 24 00 eller mil 05 10 24 00.

Bruk medlemsfordelene dine!

Som BFO-medlem får du rabatt på de private forsikringene dine i If.

– Personbil	10 %	– Tohjuling	10 %
– Villa	10 %	– Byggeforsikring	10 %
– Hjem	10 %	– Verdisak	10 %
– Hytte	10 %	– Husdyr	10 %
– Fritidsbåt	10 %	– Veteranbil	10 %

Gi oss alt du er glad i!

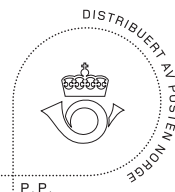
Nå er det enda mer lønnsomt å samle forsikringene i If. Jo flere forsikringer du lar oss ta hånd om for deg, jo høyere blir rabatten. Denne samlerabatten kommer i tillegg til den rabatten du får som medlem av BFO.

Rolig, vi hjelper deg.

B Returadresse:
Offisersbladet
Karl Johansgate 12J
0105 OSLO

B-Economique
NORGE

Bergans

OF NORWAY

**Leverandøren av bekledning, telt,
soveposer, vester og ryggsekker
til spesialenheter verden over**

Bergans Fritid AS, Loesmoen
Box 293, 3301 Hokksund
Tlf: 32 25 25 00
Fax: 32 25 25 10
marked@bergans.no
www.bergans.no